

SVENSKA ESPERANTO-TIDNINGEN LA ESPERO

Aug.—Sept. 1942

30 årg. Nr 8-9

ORGAN FÖR SVENSKA ESPERANTO-FÖRBUNDET

Välkommen höst

Man kan med glädje hälsa varje inbrytande årstid, hösten likaväl som våren eller sommaren. Nu ha vi njutit av sommarsol och sommarens möjligheter till rekreation och vila. Nu stundar en ny tid, hösten, inledningen till arbetsåret. Vid sidan av vårt förvärvsarbete behöva vi även då annan sysselsättning som rekreation eller avspänning, och få uppgifter kunna därvidlag i värde tävla med bokliga studier. Det är till dem som tycka så, som detta nummer av Svenska Esperanto-Tidningen vänder sig med ett uppslag. Roa Er med att i höst studera esperanto.

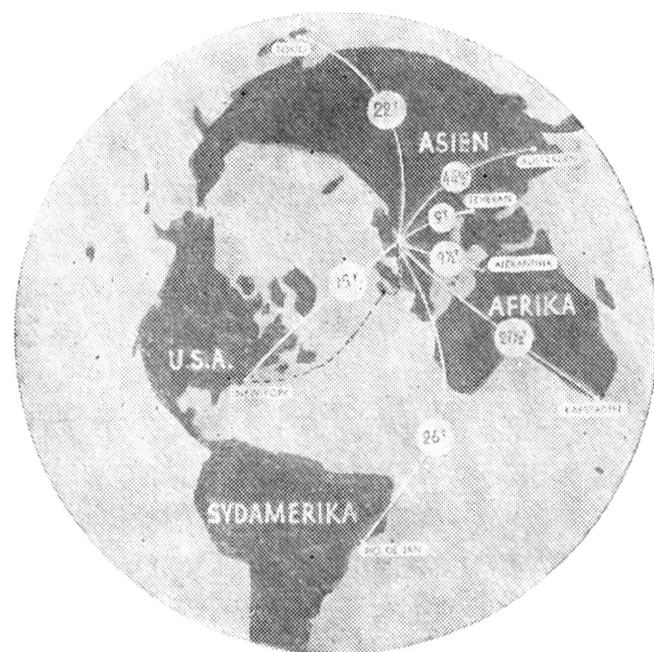
Varför just esperanto?

På den frågan ha vi bött esperantister landet runt komma med vägledande svar, och så många av dessa som vi ha kunnat bereda plats återfinnas i detta nummer.

Vår tidning vänder sig alltså denna gång inte direkt till esperantisterna, utan till andra, och vi våga tro att, om detta nummer med esperantisternas förmedling kan nå studieintresserade landsmän, dessa skola häri finna svar på de flesta spörsmål, som kunna framställas inför tvekan om att denna höst välja esperanto som sin fritids studieämne. De som här tala komma från skilda fack och verksamhetsfält, varför var och en torde kunna finna någon som talar just om de spörsmål, som för honom eller henne synas mest viktiga i detta sammanhang. För den som vill veta mer ha vi genom att sätta ut de olika författarnes adresser sört för, att den intresserade har en möjlighet att komma med vilka frågor som helst i saken och att ställa dem till rätt person.

För egen del vill redaktionen endast besvara en fråga, som under arbetets gång framställts från olika håll. Varför skall man i dessa tider av internationell isolering arbeta på något som kräver internationellt samarbete?

Att tala ett internationellt hjälpspråk med endast egna landsmän måste givetvis framstå som alldeles meningslöst. Ett liknande arbete för esperantos spridning som det vi i Sverige bedriva måste därför äga rum även i andra länder. Det är självfallet. Och dessbättre säga våra rapporter, att arbetet för esperanto trots alla hinder alltjämt fortgår världen runt. Men dessa rapporter säga också något annat och något direkt till oss svenskar. Man väntar något av oss, som förskonats från så många av de svårigheter, varunder andra länder sucka. Man väntar att vi framför andra hålla de hjälpmedel, som en dag fordras för världens återuppbyggnad, beredda och starka till den dag, då det krävs, att de utan tvekan och dröjsmål sättas in i arbetet. Ett sådant hjälpmedel är esperanto. Och de svenskes plikt ifråga om dess uppehållande och framtida spridning är uppenbar.

Fredens blivande vägar med flyg — en manande kartbild för svenska esperantister.

Hurtigt framåt trots svårigheter.

Vid trafikknutpunkten Tegelbacken i Stockholm ligger även vår knutpunkt, Svenska Esperanto-Förbundets sekretariat. (Adress endast: Tegelbacken, Stockholm.)

INNEHÅLL:

ESPERANTO - VÄRLDENS ATTONDE UNDERVERK.

Av Redaktör Hilding Elg, Borås Tidning, Borås.

TVA UTOPIER OCH EN VERKLIGHET.

Av Lektor Bj. Beckman, Strängnäs.

SPRAKSTUDIER FÖR NÖJES SKULL. VÄLJ ESPERANTO SOM FÖRSTA SPRÅK!

Av Folkskollärare Stellan Engholm, Skolgat. 9, Ludvika.

TILL SVERIGES SEMINARISTER OCH LÄRARE.

Av Folkskollärare Albert Björnemo, Våmhus.

HUR SKALL MAN LÄRA SIG SVENSKA?

Av Emil Falk, Box 47, Skövde.

ESPERANTO OCH MODERSMALET.

Av Fil. lic. Karl Söderberg, Höganäsgat. 7A, Uppsala.

ESPERANTOS VÄRDE SOM SKOLÄMNE.

Av Folkskollärare R. Stridell, Box 1082, Sandarne.

ENGELSKA ELLER ESPERANTO?

Av Läroverksadjunkt John Stenström, Ulricehamn.

ESPERANTO OCH FREDEN.

Av Läroverksadjunkt Fritz Lindén, Box 22, Uppsala.

VAD ESPERANTO HAR GIVIT MIG.

Av Sven Möllestad, Lundeverv.

ESPERANTO, BIBELN OCH DE KRISTNA.

Av Pastor Gunnar Furhammar, Falun.

UNGDOMENS FÖRSTRÖELSE OCH BILDNINGSTRÄVAN.

Av Redaktör Paul Nylén, Gröna Villan, Huddinge.

EN GOODTEMPLARE HAR ORDET.

Av Industriarbet. Albin Johansson, Stormg. 7, Höganäs.

INGENJÖREN OCH RATIONALISERINGEN.

Av Ingenjör Sven Alexandersson, Slipg. 1, VI, Sthlm.

KORRESPONDENSUNDERVISNINGEN I SVERIGE.

Av Boktryckare Bernhard Eriksson, Box 698, Sthlm.

NY KURSFÖRM JUST FÖR MEJ.

PREDIKO de parofiestro Gunnar Edberg en Ramnakyrkan, Borås, lunde la 25 majo 1942.

EN ARBETARE HAR ORDET.

Av Industriarbet. Albin Johansson, Stormg. 7, Höganäs.

PERSONALIA.

ESPERANTOS SMA GLADJEAMNEN.

Av Boktryckare Bernhard Eriksson, Box 698, Sthlm.

FÖRBUNDSMEDDELANDE, NOTISER, ANNONSER

Esperanto – världens åttonde underverk.

Första gången jag mötte esperanto var under de tidigare gymnasiståren. Kamraten Birger — ett original men ett sympatiskt sådant — hade dels en roddbåt och dels en lärobok i esperanto. Den förstnämnda gjorde, att jag var mån att hålla hop med honom, för turerna ut i fjärden voro verkligen trevliga. Läroboken fick jag ha fördrag med. Det blev för det mesta så, att jag fick ro, och han läste högt om det för mej mystiska hjälpspråket. Jag hade "luktat" på flera språk, och sedan Birger lärt mej esperantos enkla grunder kunde jag till 80 procent gissa rätt, när han frågade. Och övermodigt klippte jag tvärt av och förklarade frankt:

— Det där är ju inget språk!

Bättre förstod jag inte då. Latinet var bättre, för det var svårare!

Andra gången jag mötte esperanto betydde mer. En av världens främste esperantister hade kommit till staden och besökte redaktionen. Som tolk uppträdde en ung typograf, som aldrig förut i sitt liv talat med en utlänning. Och han klarade samtalet finfint. Jag blev så imponerad, att jag måste gå på föredraget på kvällen. Och där stod den unge mannen inför en talrik publik och tolkade en tankediger och krävande utlänning, som om han vore "landskamrat" med honom. Och det var han ju också — som esperantist. Den gången måste jag ge mej och jag gav en mycket välvillig skildring i min tidning. Men mer blev det inte.

Och så tredje gången. Vännen Emson hade skaffat till staden en energisk fransyska för vinterns esperantokurs, och han ville ha en ordentlig reklam. Jag blev hembjuden till honom, och jag frågade och skrev med Emson som tolk. Det blev en promenad efteråt, och som jag fått den franska damen bredvid mej och själv glömt bort all min skolfranska, så måste jag vara tyst — och fick anmärkning! — Va' säger hon?, frågade jag Emson. — Hon säger, att du är tyst. — Ja, va' ska' jag göra? — Efter översättningen kom svaret blixtnabbt från damen bredvid och översattes lika snabbt av Emson:

— Lär esperanto!

Hon började omedelbart undervisa mej, och när vi skildes på kvällen, kunde jag på esperanto ge det stora bragelöftet: — Jag är Er förste lärjunge här, och jag ska' bli er bästa också.

Det löftet har jag inte kunnat hålla, delvis på grund av bristande tid och mer på grund av övermäktig konkurrens. Men jag hade fått ett intresse, som aldrig skall dö. Jag har verkligen sett esperantister "slockna", men jag har aldrig kunnat förstå, hur det kunnat ske. Nu vet

Två utopier och en verklighet.

När detta skrives, pågår ferieläsningen för fullt över hela vårt land, och när det läses, har höstterminen börjat och det är snart jul igen och därmed följer den obligatoriska skörden av BC i tyska, engelska och franska. Kanske stiger då en och annan dyster suck ur ett betryckt gymnasisthjärta:

"Vad tjänar det till att läsa så mycket språk, när resultatet ändå blir så dåligt! Om det ändå funnes ett världsspråk, som alla talade och skrev på! Lika gott, om det bleve tyska eller engelska, bara vi slapp det här meningslösa pluggandet!"

Men stopp nu ett ögonblick! Säg för det första inte världsspråk utan hjälpspråk, ty vad vi behöver är inte en språklig likriktning, som går ut över modersmålet, utan ett andra språk för alla, ett språk som kan användas i allt mellanfolkligt umgänge. Finns det nu någon möjlighet, att ett nationellt språk kommer att få den ställningen? Låt oss se!

Antingen segrar Tyskland. Då får tyskan en privilegierad ställning åtminstone i Europa, men på andra sidan haven ligger under alla förhållanden Japan och troligen också Förenta Staterna. Minst tre stora språk kommer att tävla om utrymmet och intetdera kommer att ge något av de andra ett oskäligt försprång. Eller också segrar de allierade. Det kommer att ge engelskan ett kraftigt uppsving, men på segrarsidan kommer då också att stå Ryssland och Kina för att nu inte tala om alla de små nationer, som då återfår sin frihet. Alltså: alltjämt minst tre stora språk, och troligen en språklig förbistring värre än någonsin. Nej, den tanken, att ett natio-

jag, att de aldrig kunnat vara äkta esperantister. De ha aldrig förstått vad esperanto är och innebär. De som "slocknat" äro dock få i jämförelse med dem, som själva erkänna sig ha genom esperanto fått den största upplysning, den förnämsta andliga uppräckning, den kraftigaste ideella väckelse, de kunnat tänka sig.

Fördomar och likgiltighet äro alltid de nya andliga rörelsernas motståndare. Esperantisterna veta det mer än de flesta andra. Det verkar ibland hopplöst att få i de utomstående, att esperanto aldrig är avsett att bli ett världsspråk utan ett hjälpspråk vid sidan av det fäderneärvda, ett språk som skall bli en bräcka att bryta ner murarna mellan folken och människorna, ett det förnämsta förbindelsemedel, som är möjligt att åstadkomma. I tider av krig och kris, av terror och nationalhat kan det te sig hopplöst att verka för något, som är ägnat att ena och förena. Och ändock ha vi detta i esperanto. Jag tvivlar inte ett ögonblick på att detta skall bli uppenbart för hela mänskligheten så småningom. Esperanto är för mig personligen världens åttonde underverk.

Du som läser dessa rader, döm inte utan att undersöka. Lär känna esperanto, konstatera dess lätthet och dess oändliga möjligheter. Lär förstå, att det är den förnämligaste grund, som finns för att studera språk, lär förstå att dess internationella tendens inte står i någon som helst motsats till det nationella, att det är ett hjälpspråk, som är en av de största gåvorna till mänskligheten.

Esperanto tål en närmare undersökning! Var välkommen även med kritiskt sinne! Och var sedan välkommen i esperantisternas led! Börja omedelbart! Det skall du aldrig ångra.

Hilding Elg.

nellt språk skulle kunna duga till världshjälpspråk, får nog förkastas såsom en ohjälplig utopi.

*

Det är f. ö. inte bara politiken, som hindrar. Sitter här inte över allt i Sverige år efter år både pojkar och flickor, som aldrig kan lära sig konjunktiven i tyskan, shall och will i engelskan eller de oregelbundna verben i franskan.

Varpå beror detta? — Är våra språkstudier förlagda till fel åldersstadium? Nej. — Är eleverna i gemen ovanligt lata och obegåvade? Nej. — Är lärarna sällsynt odugliga? Nej. — Felet är helt enkelt det, att vi ställer upp orimliga krav. Vi har ännu inte lärt oss att besinna, att en normalbegåvad genomsnittsmänniska helt enkelt inte kan lära sig att fullständigt behärska ett främmande nationalspråk. Tanken, att detta skulle vara möjligt, får också förkastas såsom en ohjälplig utopi.

*

Ja, det är värre än så. Ett överdrivet språkstudium är direkt skadligt. Den, som helt lyckas tillägna sig ett främmande språk, tillägnar sig därmed också det främmande folkets själ. "När ni talar ungerska, ser ni ju ut som en ungrare", sade en gång en svensk till en annan. Ett överdrivet språkstudium förlamar faktiskt nationalkänslan, och de verkliga språkvirtuoserna, som kan tala alla möjliga och omöjliga tungomål, brukar inte ha så värst mycket av värde att säga på något av dem, allra minst på sitt eget.

Betyder då detta, att vi skall upphöra med att läsa främmande språk? Nej, tvärtom, det är just läsa vi skall göra. Läsa och läsa mycket, skönlitteratur, vetenskaplig litteratur, praktiska handböcker, tidningar och tidskrifter. Framför allt på de tre stora kulturspråken, i mån av behov även på andra, såsom spanska och ryska. Men skriva och tala tjänar ingenting till att lägga ned onödig tid på. Och slopade man de sidorna av språkundervisningen, då kunde man också slopa en massa onyttigt grammatikplugg, skära ned tiden för de främmande språken väsentligt och få tid till att meddela en massa reella kunskaper, som en modern människa behöver, men som skolan nu inte hinner ägna sig åt eller i varje fall inte fördjupa sig i.

Men när vi nu måste skriva till och tala med utlänningar, hur skall vi då bära oss åt? Jo, där är det, som det mellanfolkliga hjälpspråket skall sätta in. Och väl att märka, inte ett nationellt språk utan ett fullt neutralt sådant, konstruerat just med det syftet att tjäna som mellanfolkligt meddelelsemedel. Men, säger läsaren, detta är väl ändå den rena utopien? Ingalunda, esperanto finns sedan mer än femtio år, och esperanto fungerar.

*

Hur det fungerar, skall jag inte gå in på i detalj. Det är klart, att det inte helt kan fylla sin uppgift under ett krig, som avbrutit alla internationella förbindelser och satt folkhatet i system. Men läs Svenska Esperanto-Tidningens propagandanummer, så får ni veta åtskilligt om saken. Och mera kan ni få veta av mig personligen, om ni vill vända er till mig. Här skall jag bara nämna en sak.

Obetänksamma propagandister gör ofta gällande, att man kan lära sig esperanto nära nog i en handvändning. Det är fel. Så lätt är inget språk i världen. Men man har beräknat, att om esperanto kom in i skolorna, så skulle man kunna lära sig att fullständigt behärska det i tal och skrift efter två års studier med två timmar i veckan. Och det skulle därtill underlätta studiet av andra språk. Något sådant är ju inte möjligt vare sig med tyska, engelska, franska eller — svenska. Det är alltså faktiskt så, att det lättlärd, mellanfolkliga hjälpspråket inte längre är någon utopi, utan en verklighet. Och den verklighetens namn är esperanto.

B. j. Beckman
Lektor, Strängnäs.

SPRÅKSTUDIER FÖR NÖJES SKULL.

Välj Esperanto som första språk!

Alla, som under den kommande vintern ämnar studera språk för sitt nöjes skull, bör välja esperanto. Varför just esperanto?

Därför att detta är roligast att lära av alla språk, och därför att det ger den största behållningen åt dem, som läser språk för sitt nöjes skull.

Skulle man döma endast efter siffrorna för det fria och frivilliga folkbildningsarbetet, måste man få den föreställningen, att den svenska ungdomen besitte enorma språkkunskaper, särskilt i engelska. Men var och en, som det minsta känner till saken, vet, att det inte alls är så.

Språkstudiet inom studiecirkelarna är för de flesta ett tidsfördriv, ett gott tidsfördriv för alldel, men heller ingenting mera. De börjar kursen fulla av entusiasm. Nu ska vi minsann ha roligt i vinter! tänker de.

Men efter två, tre lektioner finner man, att det inte är alldeles så roligt, som man hade tänkt sig. Och man blir inte kunnig i engelska bara genom att sitta med i en studiecirkel, som man förut trodde. En och annan ger upp redan nu, och allt efter som tiden går, blir det fler och fler, som tycker, att det inte längre är så roligt. Av den första lektionens tjugo entusiaster är det kanske inte mer än fyra, fem stycken kvar, när våren kommer.

Behållningen av en sådan kurs är bra liten. En stor del av dem, som har gett upp, har inte någon behållning alls, snarare besvikelse. De, som fortsatt, har den behållningen, att de sysslat med ett gott tidsfördriv, men inte heller mer. Av alla som läser engelska i studiecirkel, är det alldeles säkert inte en på hundra, snarare inte mer än en på tusen, som kommer så långt, att han sedan läser engelsk litteratur — det nästan enda sätt, på vilket han kan utnyttja sina kunskaper.

De flesta, som kommer till nybörjarkurser i esperanto, gör det också därför att de tror, att de ska få roligt på en sådan kurs. Men behållningen blir mycket större än i en engelsk kurs. Också i esperantokurserna är det en del, som ger upp, men ej så många som i de engelska kurserna. Esperanto är mycket lättare och mycket roligare att lära än engelska, därför stannar flera. Dessutom lämnar det en hel del nyttig behållning även åt dem, som inte fortsätter efter nybörjarkursen, ja till och med åt dem, som slutar under loppet av kursen. De lär sig nämligen en del väsentliga saker i språkläran: hur man ska göra en sats och en mening på bästa sätt, vilken betydelse olika delar i satsen har i förhållande till varandra, man lär sig skilja ordslagen från varandra o.s.v.

Sådant är behållning, som vem som helst har nytta av för det egna språket. De flesta brukar tycka, att språklära är ett torrt och tråkigt ämne.

Hur kan det då vara intressant i en esperantokurs?

Jo, därför att där är man själv liksom med om att skapa språket. Redan i första lektionen lär man sig att av givna ordrötter och ändelser själv göra nya ord, och undan för undan lär man sig att med hjälp av ändelser själv skapa olika slag av ord och rätt sätta ihop dem i satser och meningar. Det är som att hålla på med ett intressant spel.

Genom att esperanto på så sätt gör språkläran levande och intressant, är det också den allra bästa förberedelse för dem som på allvar vill studera främ-

mande språk. Det är ren vinst i tid och kunskapskvalitet att först läsa esperanto och sedan det andra språket.

Dessutom lämnar även en nybörjarkurs en inte föraktlig kunskap om främmande ord i svenska. Massor av främmande ord, som är halvt meningslösa för oss, därför att vi inte förstår grundbetydelsen, blir levande och helt begripliga för oss, när vi genom esperanto kommer underfund med vad för grundbetydelse de har.

De, som har intresse och energi nog att fortsätta med esperanto efter nybörjarkursens slut, har rika möjligheter inte bara till ett gott tidsfördriv utan också till att utnyttja sina kunskaper: genom litteraturläsning, brevväxling med utlänningar, resor. (Att resor just nu är omöjliga och att man kan brevväxla bara med några få länder är ju trots allt övergående.)

*

Och det kanske främsta av allt: för vanliga enkla människor finns det inget mera effektivt sätt att arbeta för folkförsoning och fred, än genom att bli esperantist. Varje ny esperantist är en ny medlem i den vänkrets, som esperantorörelsen skapat över hela jorden, och som består även nu.

*

Slutresultatet av esperantostudierna är inte heller alltid glänsande. En esperantoklubb på ett tjugotal medlemmar i en köping eller ett industrisamhälle tycks ju inte vara stort resultat av kanske många års arbete. Men hur många liknande klubbar har de bildat, som studerat engelska för sitt nöjes skull, och hur många av dessa personer talar och läser engelska obehindrat, läser litteratur, brevväxlar med folk i andra länder, är medlemmar i en vänkrets, som omfattar hela världen? Åt hur många har engelskan givit ett helt nytt och mycket rikare livsinnehåll?

Därför, alla ni som ämnar läsa språk för ert nöjes skull: Börja med esperanto!

Stellan Engholm.

ORDBÖCKER.

Dubbel fickordbok i Esperanto.

Svensk-esp. och esp.-svensk ordlista. Fickformat. Kr. 1: 50, inb. 2: 50.

Esperanto-svensk ordbok.

Utförlig och tillförlitlig
Kr. 3: 75, inb. 5: —.

Svensk-esperantisk ordbok.

Innehåller omkr. 40,000 svenska uppslagsord. Kr. 6: —, inb. 7: 50.

Tillkommer 10 proc. för porto och 5 proc. för oms.

Förlagsföreningen Esperanto.

Fack 698, Stockholm 1.

TILL SVERIGES SEMINARISTER OCH LÄRARE.

Då detta nummer av Sv. Esperanto-Tidn. är ett propagandanummer, som vill nå så många icke esperantister som möjligt och red. anhallit om ett bidrag från olika yrkesutövare, vill jag såsom lärare med några ord vända mig till mina kolleger och blivande kolleger. Då jag förut i år skrivit en artikel i n:r 13 av Folkskol-lärarnas Tidning om esperanto i folkskolan, vilken artikel alltså nått de flesta manliga folkskollärare, skall jag här inte upprepa alltför mycket av vad jag där berört utan endast göra några tillägg. Jag påpekade i nämnda artikel hur stor nytta de barn, som söka in vid realskolan, ha av att lära esperanto, emedan de därigenom liksom på köpet får en större kunskap i grammatik.

Jag vill nämna, att sedan den artikeln skrevs, har tre av de fyra eleverna i min avgångsklass sökt inträde vid samma realskola. Två av dem klarade tentamen, men den tredje "sprack" i grammatik, trots att han var den mest begåvade av alla fyra eleverna. De båda, som klarade sig, tyckte att grammatikprovet var lätt, ty de hade förut gått igenom Svenska Esperantoinstitutets korrespondenskurs nr 1.

När de nu i höst ska' börja lära sig engelskan och tyska i realskolan kommer de även att ha stor nytta av det internationella ordförråd de fått genom esperanto. Se här, kolleger, en del av den nytta esperanto kan göra!

*

Vi lärarfolk bli ofta anmodade att leda studiecirkel. Vill vi då ställa oss till förfogande som ledare och verkligen nå ett resultat, väljer vi esperanto som studieämne. Det väcker lust även för studier i andra ämnen. Härom året ringde mig en fattig flicka i 16-årsåldern och frågade mig, om jag kunde föreslå henne något lämpligt ämne att studera på egen hand. Jag föreslog genast Sv. Esperanto-Institutets korrespondenskurs I och II, (som då kostade sammanlagt 6:— kr.). Hon följde mitt råd och klarade saken fint och började sedan korrespondera med en meningsfrände i Holland. Men genom esperanto hade hon fått lust för vidare studier och sökte inträde vid en folkhögskola. Nu utbildar hon

sig till sjuksköterska, men hon tackar esperanto för sin start.

*

Vi lärarfolk formar mer än andra framtiden genom att vi har hand om barnens undervisning och fostran. Vi vill väl alla fostra dem till goda och fredsälskande medborgare i ett fritt land och en fri värld. Oss svenskar har förunnats den stora nåden att slippa kriget, och vi ha små möjligheter att göra slut på det, men vi kan förbereda både oss och barnen för freden. Vilken sida som än segrar i kriget, så blir behovet av ett lättlärt neutralt språk lika stort för att inte säga större efter kriget, eftersom tekniken och kommunikationerna ständigt går framåt och avstånden därmed minskas, varigenom människorna i de olika världsdelarna kommer i livligare förbindelse med varandra.

När Zamenhof skapade esperanto var det inte endast för att ge mänskligheten ett neutralt språk, utan han hade en djupare mening med det, den som låg honom varmast om hjärtat: folkens förbrödring genom esperanto. Det är av den allra största vikt, att vi lärare inpräntar i barnen denna Zamenhofs grundtanke. Gör vi det, har vi också lagt den rätta grunden för världens återuppbyggande efter kriget. I den världen måste esperanto finnas.

Esperanto som obligatoriskt ämne i folkskolan är varje sann och klarsynt fredsväns mål. Detta ter sig kanske för många som en dröm i det blå, men med god vilja går det att realisera denna tanke, och den kommer att realiseras, om inte i vår tid så i en kommande. Det är dock bättre att vara före än efter sin tid. För hundra år sedan var det nog många som tyckte, att talet om en obligatorisk folkskola var en dröm i det blå. Nu är den realiserad. Inför folkskolans hundraårsjubileum har vi nog litet till mans dragit på munnen ibland åt forna tiders skolförhållanden. Man kommer kanske om hundra år att dra på munnen åt oss, som anno 1942 ännu inte infört ett neutralt språk i våra skolor. Därför, kollega, beslut dig redan i dag för att börja lära dig framtidens språk, och till våren är du skicklig nog att lära andra.

Albert Björnemo.

HUR SKALL MAN LÄRA SIG SVENSKA?

En gång för rätt många år sedan hade undertecknad ett samtal med en folkskollärare om diverse skol- och undervisningsfrågor. Läraren, som även prövat tidningsmannens yrke, och som därför hade ett speciellt intresse för modersmålsundervisningen, framkastade under samtals gång bland annat även den frågan: "Känner du möjligen till någon bra metod för undervisning i svenska språket?"

Läraren ifråga visste att jag intresserade mig för den frivilliga folkbildningsverksamheten och han trodde väl, att jag inom denna rörelse, där man arbetade under mera fria former än i skolan, gjort några erfarenheter angående undervisningen i svenska, som han möjligen skulle kunna ha nytta av vid modersmålsundervisningen i folkskolan. Svaret på frågan blev emellertid, att om han ned en bra metod menade några särskilda genvägar, som snabbt skulle leda till ett gott resultat, så kände jag inte till någon sådan metod.

Det borde dock vara angeläget för dem, som bära ansvaret för vårt undervisningsväsen, att finna någon slags lösning på detta problem.

Ty då det gäller undervisningen i modersmålet kan man våga det påståendet att folkskolan hittills i

stort sett misslyckats. Men folkskolan som botten-skola kan ej i längden få misslyckas med den uppgiften, då en stor del av svenska medborgare icke äro i tillfälle att få någon annan undervisning.

Därför måste denna fråga lösas redan på botten-skolans stadium.

Detta innebär måhända att man måste slå in på helt nya vägar.

Författaren Carl Larsson i By har varit inne på den tankegången, då han förordat en omorganisation av folkskolan, där han bland annat föreslår universitetsbildning för lärarna. Detta kan kanske bli nödvändigt om man vill åstadkomma en fullständig omorganisation av folkskolan. Men för att åstadkomma ett bättre resultat i fråga om undervisningen i modersmålet borde ej behövas en så vidlyftig och kostbar omorganisation. Åtminstone bör man först pröva enklare och billigare metoder.

Om man på allvar ville gå in för denna frågas lösning, så skulle det måhända visa sig, att det inte i första hand är en organisatorisk fråga, utan mer en fråga om att frigöra sig från vissa fördomar. Om man kunde förmå sig till att göra detta, då skulle man måhända snart komma under fund med, att för att lära sig att behandla sitt modersmål bör man sam-

Esperanto och modersmålet.

Sven Backlunds förslag om studiecirklar i esperanto och svenska har väckt livlig anklang inom esperantokretsar. Där om vittnar t. ex. diskussionen i frågan vid SEF:s årsmöte i Borås, artiklar i esperantotidningarna och brev till Svenska Esperanto-Institutet. Och detta hjärtliga mottagande är ju bara naturligt, eftersom förslaget står i full överensstämmelse med esperantismens egen idé. Zamenhof var själv alltid angelägen att poängtera, att esperanto inte på minsta sätt ville inkräkta på nationalspråkens naturliga verksamhetsfält utan endast vara ett komplement till dem inom det internationella umgänget, alltså ett alla människors andra språk vid sidan av modersmålet.

Men kombinationen esperanto—modersmålet är inte bara berättigad ur idésynpunkt. Den kan också vara ändamålsenlig ur praktisk studiesynpunkt. Vi vet litet till mans av egen erfarenhet, att vi under studiet av esperanto — eller av andra främmande språk — upptäckt stora luckor i våra insikter i svenska språket.

Egentligen är det väl så, att den allmänna grammatiska språkundervisningen i regel är så pass bristfällig, att en avsevärd del av studietiden måste ägnas åt de elementära grunder, som är gemensamma för praktiskt taget alla språk. Eftersom den enkla esperantogrammatiken innehåller just detta allmångods och ingenting annat, leder esperantostudiet, som Backlund mycket riktigt påpekar, till en vidgad och fördjupad förståelse av modersmålets byggnad och användning.

Men det bör inte förbises, att ett samordnande av studiet av de två språken också erbjuder vissa svårigheter. Det är visserligen ett faktum, att en nybörjarkurs i esperanto samtidigt blir en kurs — i bästa fall en repetition — i svenska språkets elementära grammatik. Men vad en vuxen människa, som vill förkovra sig i modersmålets muntliga och skriftliga behandling, närmast bör ägna sitt intresse är dock inte formlärans grunder. Det är i stället stilistiska problem och språkriktighetsfrågor, som behöver ventileras, och därför vore det nog lyckligast att studera modersmålet jämsides med en fortsättningskurs i esperanto. Svenska Esperanto-Institutet hoppas att till ett kommande studieår kunna lägga fram en så anordnad och i detalj utarbetad studieplan, där kunskapsstoffet är ordnat efter sin mer eller mindre centrala betydelse och sin svårighetsgrad på så sätt, att en viss grammatisk eller stilistisk företeelse kan studeras parallellt i de båda språken. Den korta tid, som stått till buds sedan förslaget väcktes, har inte tillåtit utarbetandet av en sådan studieplan redan till instundande studiesäsong. I stället vädjar institutet till lärare och studieledare att tills vidare söka under enkla former samordna studiet av svenska och esperanto för att därigenom skaffa erfarenhet om lämpligaste sättet att lägga upp en mera genomtänkt studieplan.

tidigt studera något främmande språk. Man måste tvingas att göra jämförelser för att förstå innebörden av det egna språkets grammatik. Det bör då inte bli tal om något invecklat och svårlärt nationellt språk utan ett enkelt och lättlärt hjälpspråk. Det är vårt, esperantisternas, förslag. Det gäller för oss, att var helst frågan om modersmålsundervisningen diskuteras, vara med och framhålla våra synpunkter och slå ett slag för Esperanto.

E. Falk.

LÄROBÖCKER!

För nybörjaren:

Kurs i Esperanto. Av Dr F. Szilágyi. En på åskådningsmetoden byggd utomordentligt upplagd lärobok för kurser och självstudium. Några hundratals teckningar, bland dem en hel del ur de odödliga Adamsson-serierna, ge liv åt undervisningen. 2:— kr.

Kurs i Esperanto. Av fil. lic. Frits Lindén. En enkel, lättfattlig lärobok. Särskilt lämplig för kurser och självstudium.

Första delen 0.90 kr.

Andra delen 0.90 „

För den försigkomne:

Praktisk lärobok i Esperanto

Av S. O. Jansson. 160 sidor. Praktisk och överskådlig. En mängd belysande exempel. Oumbärlig för den som vill lära sig esperanto grundligt. 2:— kr.

Skrivövningar härtill, med översättning av uppg. (uppl. B). 1:— kr.

Högre kurs i Esperanto.

Av Henrik Seppik. 232 sidor. En i minsta detalj uttömmande, skickligt upplagd lärobok, som åskådligt och klart belyser allt, man behöver lära för att behärska det internationella hjälpspråket.

Häft. 3:—, kart. 3:75.

För porto och oms. tillkommer 15 %

Box 698

Stockholm 1 FÖRLAGSFÖRENINGEN ESPERANTO

Till ledning för de studiecirklar, som vill pröva denna nya ämneskombination i samband med en nybörjarkurs, har institutet låtit utarbeta en kortfattad handledning, som erhålles hos institutet mot insändande av 50 öre i frimärken. Handledningen bygger dels på en lärobok i esperanto (Seppik-Malmgren: Systematisk kurs i Esperanto) och dels på en populär översikt av några svårigheter i svenska språket: Hjälpredda för uppsatsskrivningar). Förutom dessa två böcker, som varje cirkeldeltagare bör ha ett exemplar av, föreslås det, att ledaren, som helst bör vara en lärare eller annan person med vana att syssla med språkfrågor, använder en vanlig svensk språklära till stöd och vägledning.

Det är institutets förhoppning, att många cirklar i vinter tar upp kombinationen esperanto—svenska på sitt studieprogram, och att lärarna och studieledarna sedan meddelar institutet sina erfarenheter. Pröva på denna studieform, och knyt därmed banden allt fastare mellan de två språk, som tillsammans kan och bör vara vår andes stämma i världen!

Karl Söderberg.

Ordförande i
Sv. Esp.-Institutet.

Esperantos värde som skolämne.

Efter Bernhard Long översatt och bearbetad av R. Stridell.

När man talar om det värde ett eller annat ämne har för uppfostran eller undervisning, tänker man gärna på en eller flera av följande punkter: 1. Ämnets betydelse för intellektets träning. 2. Ämnets önskvärdhet som tillägg till elevens allmänna kunskapsförråd med därav följande inverkan på hans värde som medlem i samhället. 3. Dess värde som hjälpmedel till att skaffa sig andra kunskaper. 4. Dess praktiska betydelse i det dagliga livet.

När det gäller esperanto äro många av dess förespråkare naturligtvis böjda för att lägga särskild vikt vid dess praktiska betydelse, t. ex. som hjälpmedel under resor o. d., under det andra betrakta språket som en högst intressant hobby utan att bry sig om dess värde som ämne i ungdomens intellektuella uppfostran. Det är dock många av esperantos anhängare, lärare och andra, som ha fått ett starkt intryck av språkets kulturella värde och hävda att om esperanto inte hade någon som helst praktisk betydelse, skulle det i alla fall försvara sin plats som ämne i skolan såsom tillägg till eller i stället för något av de ämnen, som det ges undervisning i, väsentligen därför att det har ett allmänt uppfostringsvärde i detta uttrycks mera inskränkta betydelse och inte därför, att det har så stort direkt inflytande på elevens praktiska kunskaper.

Det är knappast andra än de, som själva ha lärt och använda esperanto, som kunna få ett fullt korrekt intryck av språkets betydelse i undervisningen. Här finna vi grunden till att så många, som inte ha studerat esperanto, ställa sig helt likgiltiga till det som uppfostringsfaktor, medan det visar sig att nästan alla lärare, som ha satt sig in i språket, hävda dess rätt till en plats på skolschemat.

Studiet av esperanto leder till ett mera logiskt tänkande och till en djupare insikt om de grundläggande principerna för språket som fenomen.

Samtidigt når eleven också en långt djupare förståelse av sitt eget modersmål och lär sig bruka detta på ett mera korrekt sätt.

I esperanto uttrycker varje rotord en enkel fundamentalt idé. Denna fundamentala idé förblir alltid densamma, oavsett i vilken sammansättning rotordet användes, och oavsett om det användes i bokstavlig eller bildlig betydelse. Denna princip har i praktiken blivit helt bortglömd i nationalspråken, där fasta och konventionella uttrycksformer ha tagit överhand, så att dessa språk i verkligheten snarare äro koder än direkta uttrycksmedel för tanken. De äro fulla av "färdiga uttryck", "ordklichéer" och andra bestämda ordsammansättningar, som i vissa fall utgöra det enda riktiga uttrycket även när logik och sunt förnuft säger en att andra uttryck kunde vara väl så riktiga. Detta gör nationalspråken så vanskliga att lära, inte minst därför att de kräva så oändligt mycket hopande av minneskunskaper. Och just därför kommer den stora mängden av dem, som börja studera ett främmande nationalspråk aldrig avsevärt utöver det rent elementära — och ofta mister man modet innan man kommer så långt. Om man bortser från människor med särdeles utpräglad språkbegåvning är det oerhört få, som i nämnvärd grad behärska ett annat nationalspråk än sitt eget.

Många andra exempel på bristande logik stöter man på vid studiet av nationalspråken, och ett par ganska enkla prov på detta kan kanske vara nyttiga. På franska är solen hankön och månen honkön (på svenska är det ju tvärtom), fastän det inte finns någon särskild anledning att hänföra dessa två till något bestämt kön, och samma princip — eller rättare brist på princip — går genom hela det franska språket, där varenda substantiv hör till ettdera av dessa två kön. I det avseendet är den, som studerar tyska, bättre lottad, all den stund tyskan har ett tredje "kön" — icke-kön. Men också tyskan bygger på logiska vanskligheter i det substantiv, som inte i sig själva omfatta ett maskulint

eller feminint begrepp, icke nödvändigt hänföres till icke-könet utan kunna vara han- eller honkön allt eftersom det faller sig. På tyska är solen hankön och månen hankön under det flicka och kvinna äro icke-kön.

Och — för att återvända till franskan: Ett adjektiv kan stå dels före dels efter det substantiv det hör till, men i regel är det bara det ena, som är rätt i ett givet fall, och när båda placeringarna ibland tillåtas, visar det sig som regel, att uttryckets betydelse radikalt påverkas av adjektivets plats.

Alla omfattande regler i de mest utförliga läroböcker äro i verkligheten inte i stånd att täcka alla förekommande fall av ett eller annat slag, som ständigt möta den, som studerar främmande nationalspråk. I esperanto äro däremot logik och sunt förnuft de viktigaste grammatiska förutsättningarna. Så snart eleven har förstått ett rotords grundbetydelse, kan han bruka det helt fritt, han kan sätta det samman med andra rotord för att ge uttryck åt sina tankar. Han kan följa sin egen smak beträffande adjektivets placering utan att riskera fatala begreppsförändringar, och han har inga svårigheter med substantivens kön, eftersom allt, som inte av naturen är han eller hon, helt enkelt är intet-kön (= det).

Den, som studerar esperanto, kan själv kontrollera riktigheten av sina ord och meningar, och han kan alltid vara säker på att bli förstådd, om han brukar direkt, enkel och grammatiskt riktig satsbyggnad. Elegant språkföring är i jämförelse härmed en bisak och något, som man tillägnar sig så småningom under läsning och praktiskt arbete med språket.

*

Föreståndarinnan för en engelsk mellanskola för flickor har avgivit ett uttalande, som kastar ett intressant ljus över esperantos grundprinciper:

"Esperantoundervisningen här på skolan har visat sig vara till hjälp i flera andra ämnen, i synnerhet i engelsk litteratur. När vi komma till ett svårförståeligt stycke med invecklad grammatik och ologisk konstruktion, händer det att jag ber eleverna översätta stycket till esperanto, i det jag uppger för dem nödvändiga rotord, som de inte känna till förut (i stället för att be dem analysera eller omskriva stycket). Av den mer eller mindre lyckade översättningen kan jag sluta mig till i vilken grad flickorna förstått det lästa stycket. Det visar sig, att där de inte kunna översätta till esperanto, där ha de inte heller förstått texten."

Det har också visat sig att möjligheten till och nödvändigheten av att konstruera nya ord ständigt utgör en lockelse för såväl yngre som äldre elever, och till och med erfarna esperantister framhålla ofta detta som en speciell glädje för dem. De kunna på detta sätt såväl i tal som i skrift finna uttryck för hela meningar med hjälp av ett enda sammansatt ord, som alla läsare eller åhörare genast förstå, även om de aldrig ha träffat på det förut.

Esperanto är en god hjälp för dem, som studera andra språk, inte bara latin och romerska språk utan även de olika germanska språken.

Läsaren är säkert på det klara med, att de anmärkningar, som här blivit gjorda beträffande nationalspråkens speciella egenheter och brist på logik endast har till syfte att visa skillnaden mellan dessa språk och esperanto och inte på något vis vill få någon att sluta med studiet av nationalspråk. I den mån någon besitter nödvändig tid, förmåga och övriga möjligheter (ex. eko-

nomiska) har han ofta alla anledning att bedriva dylika studier.

En medelmåttigt intelligent skolelev kan under loppet av några få månader tillägna sig ett stort ordförråd på esperanto, som kan vara ytterst nyttigt för honom vid vidare språkstudier, eftersom esperanto innehåller en mängd ord, som förekomma i flertalet europeiska nationalspråk. Bortsett från helt internationella rotord såsom elast-, elektr-, lokomotiv-, mikroskop-, telegram- och många andra, som eleven snart stiftar bekantskap med, äro de flesta orden i esperanto tagna direkt från latin eller indirekt genom moderna romanska språk, och resten äro i stort sett tagna från tyska och engelska språken.

Genom esperantos klart formulerade enkla uttalsregler lär sig eleven artikulera medvetet, vilket också kommer honom till nytta i hans eget språk. Folk, som kan esperanto, vänjer sig ofta av med uttalslarv i sitt modersmål. Esperanto skrives som bekant fonetiskt: Varje ord skrives så, som det skall uttalas, och varje bokstav (eller ljudtecken) har ett bestämt uttal, som är oföränderligt oavsett i vilket sammanhang bokstaven förekommer.

Det är alltså inte meningen, att esperanto helt skall uttränga främmande nationalspråk från undervisningen. Men det är ett spørsmål, som förtjänar övervägande, om det i längden är klokt att bruka en mycket väsentlig del av skoltiden för att lära sig grunderna i 3—4 främmande språk i stället för att lära sig sitt modersmål på ett grundligare sätt än hittills och dessutom ett språk, som räcker över hela världen och som verkligen låter sig läras under den tid en elev går i skolan.

*

Esperanto leder till en mera nöjaktig och grundligare kunskap i geografi. Den elev, som inte har medfött intresse för geografi, kommer endast att tillägna sig de tämligen begränsade kunskaper, som fordras av honom i skolan, och mycket av detta glömmar han snart. De flesta vuxna människor ha endast ganska vaga föreställningar om de större ländernas storlek och läge. Sällan får man någon anledning att friska upp och bättra på sina geografiska kunskaper. Esperanto ger däremot ofta impulser till fortsatta studier i verklig geografi, som omfattar inte endast ländernas egentliga geografi utan även deras historia, litteratur o.s.v. Redan i skolan är esperanto en utomordentlig sporre för geografiintresset.

Studiet av esperanto ger eleven en större och mera förståelsefull sympati för andra nationer och en fördjupad kännedom om deras litteratur och tänkesätt.

Detta framgår ju av vad som redan blivit sagt, men det är en sida av saken, som i synnerhet gäller vuxna människor, vilka annars inte ha möjlighet eller anledning att komma i kontakt med andra folk. Genom esperantokorrespondens, som ofta leder till vänskap, även om det inte finns möjlighet till personligt sammanträffande, och genom läsning av esperantoöversättningar av främmande litteratur är det möjligt att skaffa sig en vid utsyn och en känsla av mellanfolklig solidaritet, som det torde vara svårt att uppnå med andra medel. Här borde esperanto kunna få en oerhörd grundläggande betydelse för den organisation, som en gång skall trygga världsfreden, när det nu pågående världskriget avslutats.

Esperantoöversättningar utföras i regel av en person, som har författarens språk till sitt modersmål. Därför — och på grund av esperantos förmåga att återge originalets finaste skiftningar — ger en esperantoöversättning ett långt mera korrekt uttryck för författarens tankar än vilken som helst annan översättning. En översättning från tyska till svenska utföres vanligen av en svensk, som ganska säkert behärskar sitt modersmål väl, men att han sedan förmår överföra det tyska originalets nyansrikedom till sitt modersmål torde väl höra till sällsyntheterna — om det ens är möjligt. En annan fördel, som esperanto har, är att det redan föreligger ett ganska rikt urval av översättningar från små eller mera avlägsna länders litteraturer (ex. Japan, Estland, Bulgarien o.s.v.), som annars inte äro tillgängliga annat än på originalspråket.

*

Alla de sidor av esperantostudiet, som vi här ha be-

rört, kunde ju ha behandlats långt grundligare och fylligare, men det sagda må vara nog för att visa, att studiet nödvändigtvis måste medföra en utvidgning av elevens andliga horisont i betydlig grad. Han kan knappast undgå att bli en mera effektiv medborgare såväl i sitt eget land som i världen i dess helhet och bidra till att skapa den internationella harmoni, som är en nödvändig förutsättning för allt vidare samliv på vår jord.

De erfarenheter av esperanto som skolämne, varpå denna uppsats bygger, äro inte resultat av ett eller annat enstaka försök utan av ett stort antal sådana utförda i skilda länder dels som frivilliga kurser utom schemat, dels obligatorisk undervisning inom skolschemats ram. Internationella Esperanto-Förbundets (IEL) årsbok 1938 upptager 94 skolor i 16 länder med sammanlagt 3930 lärjungar i esperantoavdelningarna, som representerade alla upptänkliga former av ungdomsskolor. Säkerligen pågick samtidigt icke rapporterad undervisning i esperanto i betydligt större omfattning.

Även i vårt land har esperantoundervisning på enskilt initiativ ordnats i många skolor. Erfarenheterna äro överallt de samma: De timmar, som ägnats åt esperanto, ha varit väl använd tid. I synnerhet har man varit belåten med esperantostudiets inflytande på intresset för modersmål och geografi. De elever, som övergått från folkskolan till läroverk ha visat sig kunna lättare och snabbare tillägna sig kunskap i främmande språk än sina icke esperantokunniga kamrater. De, som avgått från folkskolan ha fått med sig ett intresse, som räcker ett gott stycke fram i livet och som mången gång blir en sporre till förnyade studier i skilda ämnen och ett medel till en intressant och fruktbringande kontakt med främmande länders folk.

Tanken på språkundervisning i folkskolan har på sistone åter tagits upp, och det är väl antagligt, att regering och riksdag i sinom tid komma att ta ställning till frågan. Undervisning i tyska eller engelska har ju försöksvis bedrivits inom flera skoldistrikt, men resultatet är, dels på grund av elevmaterialets ojämnhet dels på grund av den mycket begränsade tid, som kan ställas till ämnets förfogande, nästan undantagslöst otillfredsställande. Översättaren vill därför till intresserade i allmänhet men framför allt till landets lärarkår rikta en vädjan att sätta sig in i och ta ställning till hithörande spørsmål för att kunna vara effektivt och objektivt opinionsbildande, när frågan står inför sitt avgörande. De ifrågakommande nationalspråken torde för de flesta vara kända förut. Återstår alltså för ett objektivt bedömande att ägna några timmar åt esperanto för den, som inte förut känner till även detta. Jämförelsen är intressant och väl värd den lilla möda den kostar. För de lärare, som ha möjlighet därtill, kan ett praktiskt försök gott rekommenderas. Om inspektör och skolstyrelse ej äro så intresserade att de tillåta att detta sker på modersmålstimmar, så förlägg experimentet utom schemat. Elever brukar det ej vara svårt att få. Om man ej själv är tillräckligt hemma i språket, kan man ordna det hela som en studiecirkel och lära sig själv samtidigt. Det är inte sämsta formen.

Oavsett vad man anser om möjligheten att lära tyska eller engelska i folkskolan måste man medge, att det vore olyckligt om folkskolan fastlåstes vid skyldigheten att undervisa i det ena eller andra av dessa språk. Vägen till fritt val bör stå öppen, och därvid bör även esperanto med sina obestridliga fördelar som studieämne i alla hänseenden åtminstone jämföras med dem.

R. Stridell.

Billighetsprenumeration på Svenska Esperanto-Tidningen till årets slut.

För att bereda dem, som ännu icke ha den svenska esperantorörelsens äldsta organ, tillfälle att för ett billigt pris ta del av dess värdefulla innehåll, kommer billighetsprenumeration att kunna ske för de återstående månaderna av året. Till årets slut kostar den endast 75 öre.

Likvid i frimärken eller å postgiro 578.

FÖRLAGSFÖRENINGEN ESPERANTO,

Fack 698, Stockholm 1..

Engelska eller Esperanto?

En språklärare har ordet.

Det finns särskilt ett argument, som varje esperantist än idag nödgas bemöta, då han propagerar för sitt språk, nämligen påståendet, att engelskan redan är ett fullgott internationellt hjälpspråk, som gör alla eventuella medtävlare överflödiga. Gång på gång dyker detta argument upp, för övrigt ibland under nya fastän ganska genomskinliga former, nämligen såsom propaganda för projekten Anglic och Basic English.

För en person, som blott äger en ytlig kännedom om elementerna i världsspråksproblemet, förefaller det ofta självklart, att det enklaste och naturligaste sättet att lösa detta problem vore, att de styrande i olika länder komme överens om att antaga såsom officiellt bemyndigat världsspråk det mest spridda och mest studerade av de levande nationella kulturspråken.

Och detta skulle givetvis innebära, att man valde engelskan. Detta språk är ju faktiskt modersmålet för omkring 170 miljoner människor och dessutom regerings- och förvaltningspråk för ytterligare några hundra miljoner, spridda över hela jordklotet. Som bekant användes engelskan därjämte allmänt såsom turistlivets, handelns, sjöfartens och världshamnarnas speciella språk. Efter det förra världskrigets slut blev engelskan också officiellt jämställd med franskan såsom diplomatiens språk.

Två framstående språkmän, lektorerna Carl O. Koch och Karl Kärre, utgävo år 1937 en mycket intressant och innehållsrik handbok i engelska språket, självfallet ivrigt studerad av gymnasister och studenter. Eftersom författarna säkerligen äro typiska representanter för en opinion, som råder i inflytelserika kretsar, t. ex. Skolöverstyrelsen och Radiotjänst, kan det vara lämpligt att ur denna bok här citera några rader av det kapitel, som handlar om engelskan som världsspråk.

Stödande sig på nyss nämnda fakta, säga förf. bl. a.: "Vi hålla före, att världsspråksfrågan håller på att lösa sig själv. Intet av de inbördes tävlande konstgjorda språken torde ha någon utsikt att på allvar fånga folkens intresse, då man vet, att man med kunskap i engelska kan komma i kontakt med främmande människor snart sagt över hela världen, samtidigt som denna kunskap ger nyckeln till en högtstående och intressant kultur." — Ett andra citat: "På det hela taget synes oss engelskan äga de inre förutsättningarna för världsspråksställningen. Den är visserligen ingalunda fri från svagheter. Dess icke vidare klara och för främlingar svårärdade uttal, dess antediluvianska stavning och fraseologi äro de värsta av de stötestenar, den staplat i sin egen väg. Men de visa sig dagligen och allestädes icke vara oöverkomliga. Och svårigheterna motvägas av stora förtjänster... Den största, ur främlingens synpunkt, har engelskan i sitt enkla, logiskt klara och lättärdade formsystem."

Hur står sig nu de här citerade uttalandena inför en kritisk granskning?

Råder verkligen numera en inbördes tävlan mellan olika konstgjorda språk? De som stå mitt uppe i världsspråksrörelsen äro antagligen benägna att utan vidare nekande besvara denna fråga. Ido, som på sin tid beredde esperantisterna så stora bekymmer, för nu en blott vegeterande tillvaro, om det inte rent av helt avsomnat. — Det förljudes, att skaparen av det välklingande Occidental, estländaren de Waal, betänkligt försummar sitt eget barn och umgås mycket hjärtligt med esperantisterna. — Och vem hör nu för tiden något om det jespersenska Novial? Har dess åldrige uppfinnare kanske övergivit även det, så som han en gång övergav Esperanto och Ido? Det förefaller ganska troligt.

Man skulle sålunda vilja hemställa, att de lärda författarna i en ny upplaga av den synnerligen läsvärda handboken helt enkelt stryka åsyftade passus såsom icke längre aktuell och sålunda missvisande.

Då man läser de citerade orden om möjligheten att med engelskans hjälp komma i kontakt med främmande människor, tänker man måhända på det egendomliga

faktum, att till och med mäktiga statsöverhuvuden och framstående diplomater tyvärr blott sällan utnyttja denna möjlighet — varpå vi ha beklämande färsk bevis från de senaste årens ödesdiga statsmannakonferenser i München, Moskva och annorstädes — och kanske även på den berömde danske Nobelpristagaren Niels Bohr, som i förlitande på sitt bemästrande av engelska språket för några år sedan höll en två timmars föreläsning vid ett amerikanskt universitet med det ganska nedslående resultatet att blott ytterst få i det stora auditoriet förstodo något av den utmärkta föreläsningen.

Som av det andra citatet framgår, medge de två fackmännen uppriktigt, att engelska språket har vissa allvarliga brister. De hundratals lärare, som i vårt lands olika skolor handha den elementära undervisningen i engelska, äro säkerligen benägna att kraftigt understryka detta uttalande. Det vore mycket lätt att ge en mängd avskräckande exempel dels på språkets egendomliga stavning, dels på dess nyckfulla uttal,

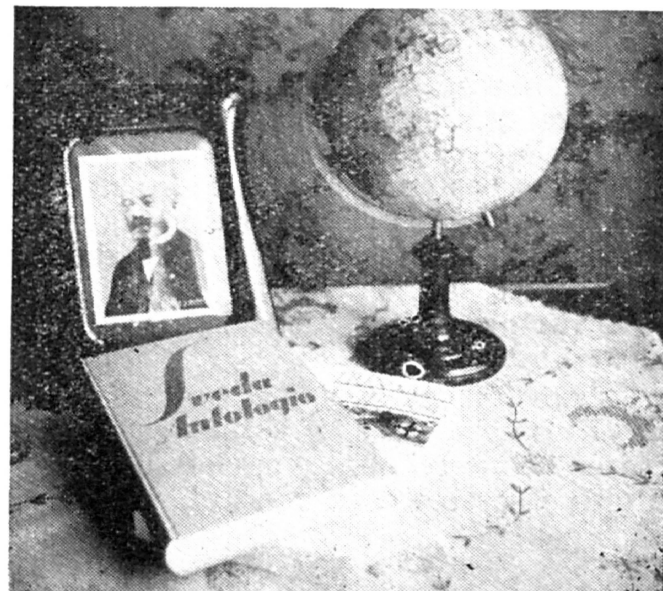
men det må räcka med följande på måfå sammanställda förteckning: thorough, through, lead, leather, feature, feather, breath, breathe, rough, cough, plough, enough, biography, literature, machine, police, success, clerk, business, bury, bush, hush, desert, dessert, direct, treat, treasure, organization, ever, fever, Feversham, febrile, thought, phycician, tomb.

I andra språk finnas ju koncisa och relativt få uttalsregler, men i engelskan måste man lära sig det riktiga uttalet av nästan varje enskilt ord. Om man bläddrar i en engelsk-svensk ordbok, finner man därför efter varje ord ett noggrant angivande av uttalet. Detta är ju onekligen ganska märkligt och samtidigt ett högst kuriöst bevis på engelskans påstådda lättärdhet.

Enligt våra två fackmäns utsago skulle emellertid denna brist motvägas av "det enkla, logiska, klara och lättärdade formsystemet". Däri kan man dock svårigen instämma med dem, och man måste misstänka, att de vid nedskrivandet av de orden måtte ha haft den tyska grammatikens förfärliga formlära i tankarna, ty det är förvisso sant, att engelskans jämförd med den är lätt — alltså relativt men därför alls inte absolut, såsom fallet däremot är med Esperanto.

Man kan ju bl. a. tänka på många substantivs oregelbundna pluralisbildning, ett tiotal adjektivs likaledes oregelbundna komparation, den ofta subtila skillnaden mellan så vanliga pronomen som some och any, de ofullständiga modala hjälpverbens invecklade böjning, det besynnerliga bruket av hjälpverb i frågande och nekande form, t. ex.: Var gjorde du möta dem? Gör ni se honom? Jag gjorde inte veta det. Och så ha vi den enkla formlärens klimax — 167 oregelbundna verb!

Varje lärare i engelska på realskolestadiet torde kunna intyga, att redan inlärandet av det föregivet "enkla, klara, logiska och lättärdade engelska formsystemet" faktiskt kräver mycket mödosamt och tidsödande arbete. Och så kommer syntaxen! Till och med i den elementära, kortfattade skolgrammatiken är denna så

omfattande, att man måste gå förbi femtedelen för att hinna med kursen. Om artiklarna innehåller den t. ex. cirka 60 regler, om de modala hjälpverben lika många och om ordföljden mer än 50. — Vältaliga siffror, eller hur?

Om man slutligen tillägger, att den engelska synonymiken är så invecklad och fraseologien så omfattande att till och med för ett elementärt studium ganska digra ordböcker äro nödvändiga, så vågar man kategoriskt fastslå, att vägen till behärskan av det engelska språket är långt mera törnbeströdd än den eventuellt föreställer sig, som tittar på de idylliska, illustrerade annonserna om de populära linguaphone-kurserna.

Våra realskoleelever studera engelska inalles 500 timmar under tre år. Efter detta omsorgsfulla och grundliga studium kontrolleras som bekant deras grammatiska kunskaper och förmåga att skriftligen behandla språket genom en översättning från svenska till engelska i den s. k. realexamen. De ganska enkla texterna bruka omfatta 10 à 12 rader. För att bli godkänd får examinanden göra sig skyldig till ett stort antal mindre fel men icke överskrida ett maximum på fyra odisputabla bockar; åtminstone torde detta vara den vanligtvis fixerade gränsen. Den prestation, som kräves, förefaller sålunda inte vara så vidare imponerande, men de för inte länge sedan offentliggjorda statistiska uppgifterna om resultaten i de skriftliga realexamina under en följd av år voro verkligt nedslående, i det att de konstaterade ett mer än 10-procentigt misslyckande — och detta trots en så lång, metodisk träning just för denna uppgift. Om man sålunda önskar möta verkliga pessimister i visst avseende, så finner man dem säkert bland realskolans språklärare!

I medvetande om omöjligheten att nå tillfredsställande resultat med den vanliga engelskan, ha några reformvänliga lärare som undervisa i engelska, försökt att i görligaste mån förenkla språket. År 1931 framlade professor Zachrisson i Uppsala ett ganska väl utarbetat förslag att dels kraftigt begränsa engelskans ordförråd, dels radikalt reformera dess stavning. Detta Anglic, som han kallade sitt förslag, hade i början en viss framgång, kanske främst tack vare ett kraftigt ekonomiskt stöd för dess propagerande, men nu hör man knappast något om det. Tidskriften Anglic upphörde att utkomma redan före professor Zachrissons död, och dessutom framträdde samtidigt en farlig konkurrent under namnet Basic English, vars ordförråd är ännu mer beskuret, nämligen ned till 850 ord i stället för Anglics 1500.

Detta lättvindigt lancerade, till och med löjeväckande "världsspråksprojekt" fann en ivrig förespråkare i lektor Gösta Langenfeldt, som i tidskriften Tiden varmt anbefalldes det såsom lämpligt läroämne i ABF:s studiecirkel. Emellertid hade han den försmädliga oturen, att ett halvt år tidigare detta Basic English utsatts för en nära nog förintande kritik i tidskriften Moderna Språk, nämligen av den framstående språkmannen och pedagogen rektor Herman Söderbergh, vilken för övrigt vid detta tillfälle gjorde ett beaktansvärt uttalande, som förtjänar att citeras ordagrant: "Ett internationellt hjälpspråk skall inte bara tjäna turister till att fråga polisen efter den eller den gatan, hyra rum på ett hotell och köpa biljetter på en järnvägsstation, det skall också kunna betjäna hela det moderna internationella kulturlivet i alla dess förgreningar, politiken, vetenskapen, konsten, umgänget mellan skilda länders kulturbärare."

I det föregående har avsiktligt talats endast om engelskan såsom alternativ till Esperanto, medan det ansetts opåkallat att här diskutera den allmänna, halvt teoretiska frågan: ett nationellt språk vilket som helst, oförändrat eller förenklat, kontra Esperanto, en fråga som för övrigt vid det här laget borde få anses vara slutdiskuterad — fränsett den omständigheten, att med hänsyn till den fanatiska nationalism, som just nu regerar världen, den nämnda frågeställningen saknar all aktualitet.

Resultatet av här föreliggande granskning torde kunna sammanfattas i följande svar på den i rubriken framställda frågan: engelskan såsom världsspråk är en utopi: Esperanto en realitet.

John Stenström.

Våra stora böcker:

Gösta Berlings saga.

Av Selma Lagerlöf. Övers. av Stellan Engholm. Ill. av Einar Nerman. Häft. 6:—, inb. 7:50.

Sveda Antologio.

Redigerad av Rektor Sam Jansson. I delen. 482 sid. stor oktav. Urval bland det bästa 21 av våra mest berömda författare presterat. Ett verkligt storslaget verk — den svenska litteraturens främsta skatter i esperantodräkt. Häft. 8:50, inb. 10:—.

Per balono al la Poluso.

Den stora André-boken.

Översatt av Stellan Engholm. 416 sid. med 115 bilder, därav 10 av de bilder André tog efter ballongens störtning och som framkallats efter att ha legat 33 år i polarisen. — En bok, som väckt hela världens uppmärksamhet. 9:— kr.

Hindo rigardas Svedlandon.

Av L. Sinha. 200 sid. 100 ill. Denna om stor sympati för vårt land vittnande bok är ett dokument så gott som något vittnande om esperantos användbarhet för olika ändamål. 3:75 kr.

Tra sovaĝa Kamcatko.

Av dr Sten Bergman. Översatt av B. Gerdman. 276 sid., rikt illustrerad.

En briljant gjord översättning av den intressanta och spännande forskningsresan genom Kamtchatkas utforskade nejder. Häft. 4:50, inb. 6:—.

La ringo de la generalo.

Av Selma Lagerlöf. Översatt av Stellan Engholm. Ett av den frejdade författarinnans bästa verk från hennes senare tid. 2:— kr.

Svenska originalverk på Esperanto.

La homaj rasoj de la mondo.

Av fil. lic. Rolf Nordensteng. Företal av prof. E. Migliorini. 212 sid. 140 ill.

En populär framställning av rasproblemet, som i våra dagar torde vara av särskilt intresse.

Häft. 3:25, inb. 4:75.

Al Torento.

En intressant roman från ett litet samhälle av vår främste svenske esperantostilist Stellan Engholm. 1:20 kr.

Infanoj en Torento II.

Roman. Samma författare och samma miljö. 2:— kr.

Katalogpris sammanlagt för alla verk kr.

40: 20

endast häftade

45: 70

3 häft., 4 bundna.

Vid köp nu av alla 7 verken samtidigt

33: —

38: —

plus oms., men fraktfritt.

Dessa böcker äro med sin konstnärliga utstyrsel en verklig prydnad för varje esperantists bokhylla.

FÖRLAGSFÖRENINGEN ESPERANTO

Fack 698, Stockholm 1.

Esperanto och freden.

Solidaritet mellan folken, det är nyckeln till en bestående fred. Solidaritet betyder förståelse för andras intressen och behov. Därav följer också möjlighet att på rättvisans grund utjämna motsättningar. Men förståelse mellan folken förutsätter en möjlighet för dem att förstå varandra.

Det mest påtagliga skiljemärket mellan folken är språket. Polska är ett balto-slaviskt språk, men det nu utdöda preussiska språket var också ett balto-slaviskt språk. I hela Tyskland öster om Elbe talas för övrigt slaviska språk. En polack och en preussare skulle båda kunna vara antingen goda tyskar eller goda polacker, om de finge växa upp i samma miljö och med samma språk. Språkförbistringen och bristande folkupplysning äro i själva verket de viktigaste andliga förutsättningarna för att skapa och vidmakthålla folkens isolering och därmed deras hänsynslösa utnyttjande i det internationella maktspelet.

Diktatorerna samt de partiledare och intressen, som stå bakom dem, ha sedan länge planerat nu pågående krig. I hat, fanatism och blind tilltro ha deras trupper inkräktat land efter land eller sökt göra detta. Förberedelserna för kriget har också till stor del bestått i en folkets fostran till sådana egenskaper. Avskaffande av tryckfriheten och yttrandefriheten, förbud mot alla olikänkande partier samt mot varje humanitär folklig rörelse med internationella förbindelser, förbud mot att lyssna på utlandet i radio, starkt nationalistisk uppfostran och undervisning o.s.v. ha varit medlen. En folkets isolering som förutsättning för dess missledande.

I de demokratiska länderna har man ej velat detta krig. Men man har ej gjort några allvarliga försök att förebygga det, innan det var för sent. Man har tvärtom förberett jordmånen. Många av dessa folk ha stora kolonier, vars befolkning de utplundrat genom att hålla dem i okunnighet och genom att underblåsa inre söndringstendenser. Detta har eggat diktatorernas begär.

Under förra världskriget skrev dr Zamenhof i sitt Upprop till diplomaterna: "Kommen ihåg och glömmen aldrig, att det enda medlet att nå en bestående fred är att en gång för alla bortskaffa krigens huvudorsak, den barbariska kvarlevan från tiden, då ingen civilisation fanns, den att vissa folk kunna regera över andra folkslag." Men krigens huvudorsak fick finnas kvar.

Ett första krav i kampen för freden är därför: Bryt folkens isolering! Esperantospråket har just denna uppgift. Dess upphovsman dr Zamenhof såg i sin födelsestad Bialystok hur bristande språklig förståelse mellan de fyra nationaliteter, som bodde där, nästan dagligen gav anledning till blodsdåd och pogromer. Illasinnade personer förtalade det ena folket hos det andra, och emedan språkförbistringen förhindrade direkta upplysningar, blev resultatet det värsta. Samma har förhållandet nu blivit mellan Europas folk.

Diktatorerna ha liksom Zamenhof insett den stora betydelsen av ett lättlärt, neutralt internationellt språk. Därför är också esperantorörelsen förbjuden i de flesta diktaturländer, i Tyskland sedan 1935.

Esperanto har nämligen till huvuduppgift att överland- och språkgränser skapa direkt kontakt mellan de breda folklagren i alla länder. Eller som Zamenhof själv säger:

"När människor av olika folk allt oftare kunna komma tillsammans eller stå i förbindelse med varandra

på det neutrala språkets grundval, så skola de också alltmer komma att uppskatta och förstå varandra och dess mer skola de inse, att allt folkhat är endast en barbarisk kvarleva. Först på sådan grund skall så småningom det enade och humana människosläkte växa fram, som förutsagts av framsynta människor från alla tider och folk."

Folkens isolering är nationalhatets livsluft och ur hatets gift följer krig mellan folken. Liksom varje förgiftning har ock denna sitt naturliga motgift, och detta måste vara kärleken. I Zamenhofs esperantohymn, som sjunges av esperantisterna vid alla festliga tillfällen, talas om den heliga kärlek, som skall krossa skiljemurarna mellan jordens folk och förena dem till en enda stor familjekrets.

Denna tanke eller förhoppning är vad som kallas esperantos inre idé. Det är idén om att på det neutrala språkets grund avskaffa skrankorna mellan folken och att lära människorna att alltid i sin nästa se en medmänniska och broder. Den vill alltså sätta människokärleken i nationalhatets ställe.

Varje nationalspråk är ett uttryck för en viss anda — för det folks liv, kultur och tänkesätt, som använder det. På samma sätt bär esperanto en prägel av mellanfolklig anda. Det är ett uttryck för god vilja mellan jordens folk i överensstämmelse med sin inre idé. För de esperantister som ej lärt känna sitt språks innersta syfte och fattat detta, kan enligt min tro ej esperanto bli i samma grad ett levande språk, det får i varje fall inte samma innehåll för dem som för andra.

I tider med fri internationell förbindelse är det lätt att påvisa nyttan av att lära sig esperanto. Men i tider sådana som nu borde det vara lättare än eljest att förstå vilket stort behov världen har av esperanto.

Den som från början har detta klart för sig har både mera glädje och mer behållning av sin kunskap i språket, och hans intresse för saken kanske t.o.m. ökas i st. f. minskas i perioder av yttre hinder för rörelsen.

Bara esperanto löser naturligtvis ej alla internationella tvistigheter och problem. Men det skall skapa en anda av förståelse, och denna förståelse bör kunna bidra också till ett förnuftigt ordnande av de stora nationalitets- och världsekonomiska problemen. Internationell språklig förståelse skulle under i övrigt normala förhållanden alltmer föra folken sammman i förståelse av gemensamma intressen, så att en gång hela mänskligheten skulle för dem synas som en odelbar enhet och gemenskap. I den mån en djupare uppfattning av esperantos betydelse blir allmän inom esperantorörelsen kommer också rörelsens eget anseende att ökas och dess betydelse att växa.

Fritz Lindén.

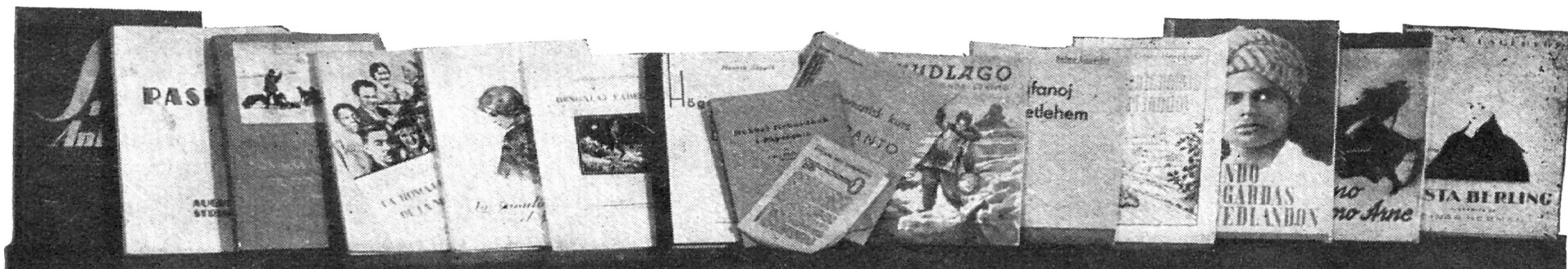
Styrelser, klubbmedlemmar!

Gör vad ni kan för att erbjudandet om billighetsprenumeration måtte leda till gott resultat!

Värva deltagare i korrespondenskursen! Bed om reklammaterial för utdelning!

Rekvirera propagandanumret, varå lämnas 50 % rabatt vid rekvisition av 100 ex., 40 % vid antal därunder. Klubbmedlemmar och enskilda esperantister kunna ge ett gott handtag genom att själva rekvirera något 10-tal exemplar och dela ut dem bland vänner och bekanta.

FÖRLAGSFÖRENINGEN ESPERANTO,
Fack 698, Stockholm 1.

Vad esperanto har givit mig.

På de platser, där en säker grundval blivit murad genom en livaktig esperantoklubb, har man givetvis bättre lyckats upprätthålla kontakten mellan språket och dess anhängare än på den ort, varest endast en eller annan esperantist hyser sin mer eller mindre betydelsefulla existens. Esperanto förmår emellertid ge även den enskilde meningsfränden oerhört mycket av värde, något som undertecknad för eget vidkommande erfarit under den mängd av år jag med intresse och i mån av tid och förmåga sökt följa språket och dess utveckling.

Det var en marsdag för fjorton år sedan mitt intresse för Esperanto väcktes. En skolkamrat ordnade så, att vår förlagsförening sände mig några trycksaker, bl. a. ett nummer av La Espero, en nyckel och en historik. Allt mottogs med skolynglingens speciella uppmärksamhet och det intresse, som började spira, består lyckligtvis ännu i förening med en djup tacksamhet och stor tillfredsställelse för all nytta, allt nöje Esperanto givit under årens lopp och fortfarande ger trots mörker och oro ute i världen.

Det är endast enkla saker man träffar på, när man slår i minnenas bok, men vilka angenäma erinringar

är det icke. Det är fåtalet trevliga studieaftnar, korrespondensen med meningsfränder jorden runt antingen det nu är den gamle amerikanske metodistpastorn, tulltjänstemannen i Algeriet, årskamraten i Düsseldorf, flickorna i Holland och Danmark, den italienske gymnasisten, från vilken en nyårshälsning kunde komma fram även i år, och många, många andra minnen.

Vad har inte bokhyllans esperantolitteratur skänkt sin ägare! Stunder av ensamhet — ljuvliga, stilla sådana — ha fyllts med läsning av dessa skatter, översättningar såväl som original. Om liv och hänförelse, om mangårigt arbete för mänsklighetens förbrödring genom ett mellanfolkligt förståelsemedel har den stora encyklopedien talat på sitt mäktiga språk, och rörelsens intressanta historia inom vårt eget lands gränser har lika mästerligt tolkats i den vackra hyllningsskriften till redaktör Paul Nylén, som pingstaftonen 1942 kom som en vacker gåva.

Fortfarande skall Esperanto komma att bidra till sina enskilda vänners livsinnehåll. Låt oss därför var och en i sin stad i djup tacksamhet för vad Esperanto redan givit oss söka lämna den organiserade esperantorörelsen allt det stöd den så väl behöver! Låt oss verka för att det gröna standaret hålles högt över all mänsklig svaghet och oförmåga och låt oss hoppas på en ljus framtid!

Sven Möllestad.

Esperanto, bibeln och de kristna.

Under de sista åren ha vi fått uppleva en idéernas och andarnas kamp som kanske aldrig förr, en kamp som pågår med oförminskad intensitet. Har man läst de större esperantotidningarnas korrespondensannonser, ha dessa icke minst återspeglad, vilken ansenlig mängd idéer, som propageras.

Med säkert undantag för nazisterna — de få ju ej använda något — hur nyttigt det än må vara — som uppfunnits av en jude och då naturligtvis ej heller Esperanto — tycks representanter för alla eller i varje fall de flesta slags läror åtminstone någon gång synts till i dessa annonser.

Detta är ett bevis på att enskilda eller grupper av människor inom vitt skilda läger börjat få upp ögonen för Esperantos utmärkta användbarhet, när det gäller att få spridning ända ut till världens yttersta ändar av en idé eller ett budskap.

Här böra också vi kristna vara med för att sprida Jesu Kristi kristendom, för att sprida böckernas bok, bibeln, då särskilt Nya Testamentet på Esperanto. T.o.m. i Europa finns det nu bl. a. på grund av den tilltagande avkristningen många vuxna, som icke ens veta vad en bibel är. Detta är utom i Ryssland fallet med övervägande katolska länder såsom Frankrike, Spanien samt vissa delar av det forna Tjeckoslovakien och Polen.

Ett exempel på detta är en tjeck, som deltog i förra världskriget, och med vilken jag kom i förbindelse tack vare Esperanto. Han berättade, att en soldat i hans kompani dagligen under fritiderna läste i en bok med stort intresse. På förfrågan, vad det var för en bok, svarade han, att det var Nya Testamentet. Då de ofta bådo honom att få se den, vägrade han ständigt, vad det nu kunde bero på, att visa den. Mannen, som berättade detta, hade aldrig hört talas om denna bok förr och frågade efter den hos bokhandlarna istad efter stad, som

han färdades igenom, men ingen hade någon. När han emellertid kom till Prag lyckades han komma över en. Han läste den med häpnad, blev omvänd och är nu pastor bland Tjeckiska Bröderna, husiternas närmaste efterträdare.

En judinna, esperantist, från Wien, som aldrig förut hade läst i en bibel, fäste sig så vid det trettonde kapitlet i första Korintierbrevet, att hon genast bad att få undervisning i kristendom. Hon hade förut stått helt isolerad från denna.

Själv har jag sänt Nya Testamentet till esperantister, som förut aldrig haft något sådant, bl. a. till en jugoslav. Denne kom jag i förbindelse med genom att den esperantoklubb, han tillhörde, anordnade en brevafton. Till denna anlände sammanlagt 400 brev och brevkort från vitt skilda länder i alla världsdelar, varav mitt brev var det enda, som innehöll något om religiösa spørsmål. Den som besvarade det, kritiserade skarpt kristendomen och fällde därvid ett typiskt yttrande om bibeln, varför jag bad honom läsa några verser i ett visst kapitel. Han svarade då, att han icke kunde läsa dem, eftersom han ingen bibel hade, och han hade heller aldrig ägt någon. Han erhöi då Nya Testamentet på Esperanto, där han kunde läsa de nämnda verserna. Han fick då en annan syn på saken samt läste igenom hela boken på endast en vecka och skrev tillbaka, att han fann den trovärdig. Sedan ha vi brevledes stått i förbindelse med varandra och ytterligare dryftat livsfrågorna och mycket annat, till dess tyskarna intogo den stad, där han har sitt hemvist.

Genom vad denne man liksom många andra redan skrivit, som jag korresponderat med på Esperanto, har jag sett vilken nytta språket kan vara till bara man prövar på och använder det, varför jag på det varmaste vill rekommendera det till andra, då icke minst till de kristna.

Gunnar Furhammar.

Ungdomens förströelse och bildningssträvan.

Med stöd av mångårig erfarenhet som examinator, (därvid jag varit med om att pröva åtskilliga hundratals personer av vitt skilda förutsättningar i fråga om kunskapsnivå och bildningsgrad) för högre examen i esperanto, kan jag inte nog betona esperantospråkets kulturvärde icke minst för den bildningssökande ungdomen.

Det har talats så mycket om tråkigheten på landsbygden — med rätt eller orätt, må lämnas därhän. Visst är emellertid, att en hel hop ungdomar gå där och hänga utan att veta vad de ska ta sig till; de ha inga ideella intressen, och det slutar ofta med att de göra dumheter och bli till förgävelse för omgivningen. För mången sådan ungdom har bekantskapen med esperanto blivit impulsen till en — jag må säga — ändrad livsföring. Många examensuppsatser, avfattade på mönstergill esperanto, ha givit intressanta skildringar i den vägen under rubriken "Hur jag blev esperantist" eller "Vilken nytta jag haft av esperanto" och liknande.

Ej så sällan är det en arbetare i någon landsända som berättar, hur han har kommit med i en studiecirkel, där esperanto tagits upp. Han ställde sig undrande och spörjande, kanske en smula motvillig att börja med. Han hade måhända tidigare, såsom framgår av en del fall, prövat på att studera engelska, men misslyckats och givit upp. Han misstänkte, att det skulle gå lika galet här. Men det gjorde det inte. Redan vid första lektionen fann han, att här var det frågan om något nytt och intressant. I samma mån som han lärde sig det grundläggande ordförrådet, hade han också fått nyckeln till att obehindrat använda språket; det ingav honom självförtroende och lust att gå mera på djupet med språkstudiet. Esperanto med sina böjningsändelser och tilläggsstavelser gav honom en klar blick på grammatiken, vilken liksom blev kartlagd och förtydligad. Han var fångad inom esperantos trollkrets. Språket var ett roligt studium. Och han fick lust att mera ingående lära sig modersmålets grammatik, som han nu inte längre fann vara ett tomt och tämligen ofruktbart studium; med esperanto som jämförelseobjekt blev även det intressant och givande.

Och så kom det sig, att esperantostudiet blev uppslagsändan till en verklig bildningssträvan, som gav innehåll åt hans liv och förde honom framåt. Det är inte så få ungdomar som på den vägen kommit att bli nyttiga och trevliga människor.

Esperanto har därvidlag visat sig ha en mission att fylla direkt i samhällsnyttans tjänst, på samma gång det varit till nytta och glädje för de enskilda personerna.

Paul Nylén.

En Goodtemplare har ordet.

Ordenssyskon!

"Världen är vårt fält" har goodtemplarorden proklamerat.

Jag vet inte om du, som läser dessa rader är min Ordenssyster eller -broder. Sak samma, du är med i kampen för ett nyktert Sverige, ja varför inte, en nykter värld. Du har lärt att se även den djupast fallne som en syster eller bröder. Alla ha de sitt människovärde. Och du vill medverka till fredliga förhållanden för dem alla.

Fredliga förhållanden, huru skall du kunna det? Jo, om du lär dig Esperanto, kan du påverka din meningsfrände till att medverka till ett lyckligare förhållande. Du kanske

Ingenjören och rationaliseringen.

En ingenjör får inte ha några fördomar. Har han det, är han kanske i vissa fall en dålig ingenjör. Hans måttstock är det absoluta sanningskravet, han får inte förledas av villoläror. För detta fordras av varje ingenjör att han utvecklar sin förmåga till självständigt tänkande, så att han kan reda ut tingens och händelsernas sammanhang och orsaker.

Medan affärsmän bruka allehanda knep för sin egen firmas vinning, så har ingenjören som en av sina grundsatser att allt bör ordnas så förnuftigt som möjligt. Detta är inte en strävan till vinning för egen del, det är en drift att söka den mest ändamålsenliga konstruktionen för varje behov.

Så har ingenjören sinnet öppet för rationaliseringens princip. Teknikens män sträva oavlatligt till ett samordnande av hela världens måttsystem och konstruktions-element.

Vad rationaliseringen innebär av sparad arbetskraft och sparat material kan inte ens uppskattas. Det är oerhörda värdevinster mänskligheten gör tack vare rationaliseringen. Bara en sådan sak som de internationellt antagna systemen för skruvgångor har gjort ovärderliga tjänster.

Allt detta vet ingenjören, och han är stolt att kunna medverka till att vi kommer längre fram på denna väg. Ställs han inför en ny upptäckt eller uppfinning, vägrar han aldrig att undersöka om det nya kan komma tekniken till godo.

Någon gång stöter ingenjören på det internationella språkproblemet. Får han då veta, att problemet har en lösning, som redan tillämpats under ett halvt århundrade, bör han ej heller vägra att undersöka, hur detta nya kan ändra betingelserna för människorna och ge oss möjlighet att skapa en förnuftigare ordning hos släktet homo sapiens.

Esperanto kommer i framtiden att räknas som ett av de största framstegen i människornas samlevnad, och då får inte ingenjören stå där med skammen att ha förnekat och hindrat det nya, som kämpade och ville fram.

Sven Alexandersson.

endast kan vinna en, men den du vann kan i sin tur vinna många. Det är kanske genom din påverkan, som han har blivit vad han är.

"Världen är vårt fält", detta motto bör vara ditt, i vilken nykterhetsorganisation du än är medlem. Och är världen vårt fält, böra vi också ha ett fältspråk; och ett extra fältrop böra vi också ha: "Esperanto"!

Jag vet att många ledande män inom nykterhetssällskapen motarbeta detta språk. Men det är så med dem, som med sjömannen, vilken kom in i skogen, han kunde inte hitta skogen för bara träd.

För att uppnå fredliga förhållanden, sådana att de kunna bli till båtnad för alla, är det naturligtvis bäst att fredsförhandlingarna föras på ett språk, som är lika för alla. Och för tredje gången kommer jag till ordet Esperanto.

Det sägs att det var Goodtemplarorden, som anordnade det första internationella mötet efter förra världskriget. Om då Ordenssystkonen hade kunnat konferera med varandra på ett internationellt språk — lika för alla parter — hur mycket större skulle inte då behållningen blivit. En god sak skall man försöka göra ännu bättre, och av ett förhållande, som inte är gott, skall man söka få fram det goda — man skall söka att övervinna det onda med det goda. — Lär Esperanto!

Albin.

Korrespondensundervisningen i Sverige.

Undervisningen per korrespondens har under de årtionden, den pågått i vårt land, nått en omfattning, som näpeligens dess upphovsman (dir. H. S. Hermod i Malmö) vågade drömma om, när han satte igång sitt då säkerligen såsom något vågat ansedda experiment. Hermod var emellertid klarsynt, och han trodde på sin sak. Utvecklingen har visat, att han hade rätt.

Hermod visste, att mångenstädes i vårt land sutto människor och längtade efter möjlighet att tillägna sig kunskaper, folk som hade både lust, energi och intelligens, men som ej voro födda under den lyckliga stjärna, som ekonomiskt tillät dem att via läroverk eller högre utbildningsanstalter med därav följande kompetensbevis nå dit hän deras önskan och intresse ville.

För dessa blev korrespondensundervisningen den stora möjligheten. I ett slag öppnades för dem perspektiv, som bländade den svagare och kom honom att ge sig i kast med uppgifter, vars realiserande han inte var mäktig, men som för den starke och nyktert seende öppnade dörren till vetandets skattkammare.

Många äro de, som på grund av att de överskattat sin intelligens, sin energi, stupat på vägen. Detta är icke korrespondensmetodens fel, det är en brist hos dem, som trott sig om mera än de mäktat.

Men för den, som har vilja och energi, är korrespondensundervisningen ett "Sesam, öppna dig". Många ha av ren nyfikenhet börjat en kurs — för att sedan, när väl deras kunskapsörst på allvar vaknat, ha anmält sig till ytterligare kurser. För dem har korrespondensundervisningen utgjort ett medel till berikande av tillvaron, de ha känt sig nöjdare med livet, och de ha fått en inriktning, som ofta givit deras liv ett helt nytt innehåll. Också sitta säkerligen f. n. på många ledande platser inom vår handel och industri, i verk och inrättningar män och kvinnor, som kommit dit tack vare den kunskap de förvärvat genom korrespondensundervisningen.

När Svenska Esperanto-Förbundet för sitt ändamål tagit denna undervisningsform i bruk, är det emellertid inte bara för att metoden visat sig vara bra och ha lett till goda resultat utan fast mer för att giva dem, som ej ha tillfälle att deltaga i någon av de många esperantokurser, som anordnas litet varstades i landet eller som ha intresse att studera för sig själva, möjlighet att per korrespondens lära sig språket.

Det visade sig också vara ett gott grepp när esperantoförbundet utgav sin "Esperanto per post". Till dags dato ha inte mindre än 43,978 deltagare anmält sig, och många av vårt lands duktigaste esperantister för närvarande ha inhämtat sina kunskaper via "Esperanto per post".

I jämförelse med korrespondensinstitutens mångskiftande kurser, som naturligt nog på grund av sin omfattande art måste ha stor svårighetsgrad och fordra mycket och ihärdigt arbete, kan man påstå, att esperantokursen är lätt. Det ligger i sakens natur, att exempelvis ett av de stora språken med sin invecklade grammatik och sina många undantag fordrar mångdubbelt mera tid för dess inlärande än det på logikens grund säkert fotade och med inga undantag försedda esperanto. Det har ävenledes visat sig, att sådana, som utan att tidigare ha sysslat med språkstudier under studiet av esperanto fått sitt

NY KURSFORM JUST FÖR MEJ.

Ett nytt skott på brevskolans gröna träd.

För nybörjare i esperanto, som nödgas studera på egen hand, ha vi en billig och god, på sistone än mer förbättrad korrespondenskurs. Den beställes som vi vet på ett postgirokort å 2 kr. ställt till Förlagsföreningen Esperanto, Stockholm, Postgiro 578.

För den, som kommit en bit på väg i esperantostudiet och vill fortsätta, resa sig en del hinder: man har ont om tid, man tycker att man inte längre passar på en skolbänk, man har ingen likasinnad att samarbeta med, man har rent av inte lust att blotta för någon hur pass knaggligt det går med studerandet o.s.v. Det borde finnas någon form för kurser också för oss.

Svenska Esperanto-Institutet har behjärtat detta och beslutat öppna en Esperanta Studservo (Esperantostudietjänst) i form av ett mellanting mellan skola och enskilt studiearbete, en kurs pr korrespondens, där korrespondensen skötes ensidigt, nämligen av institutet ... Med andra ord, en kurs, där uppgifterna icke insändes för rättning, utan där uppgiften, kursbrevet, efter lämpligt antal dagar följs av ett nytt brev, innehållande rätt text och anvisningar, som sätta eleven i tillfälle att själv rätta den lösning han knåpat ihop.

Den nya kursen sättes i gång i experimentellt syfte och institutet har uppdragit åt Malmö Esperantoförening, Kamrergatan 3, Malmö (postgiro 38714) både att ta emot beställningar på kursen och att sända eleverna brev och svar, brev och svar i noggrann följd. Priset på hela kursen, mer än tio brev, är 3 kronor, men den måste beställas snarast möjligt och senast före den 28 september 1942.

Ett postgirokort alltså till pg 38714 å 3 kr. med adress Malmö Esperantoförening, Malmö, och på kupongen (utom tydlig egen adress) endast orden:

Esp.studservo 1942—43.

intresse väckt även för andra språk. Och därvid ha de märkt, hur esperanto med sin regelmässighet jämnat och underlättat vägen till de andra språken.

"Esperanto per post" är så gott som gratis — den kostar endast 2 kr. inklusive all material och granskning av insända uppgifter. För dem som genomgått kurs I eller på annat sätt skaffat sig motsvarande kunskaper men vilja ytterligare förkovra sig, finnes även en fortsättningskurs, "Esperanto per Post, II". Den kostar 5 kr., och bägge kunna rekvireras från Förlagsföreningen Esperanto, Fack 698, Stockholm 1.

Vcre det inte skäl i att försöka?

BEEn.

REKVISITIONSBLANKETT.

Förlagsföreningen Esperanto, Fack 698, Stockholm 1.

Undertecknad rekvirerar härmed
"Esperanto per post", Kurs I, Kurs II.

Avgiften kr. sändes härmed i frimärken, på postgiro, uttages pr postförskott.

(Stryk det som ej avses.)

Namn:

Adress:

Postadress:

Henning Halldor 50-jara 18 sept.

Por la progreso de ĉiu ajn ideala movado ne estas sufiĉe, ke la ideo per si mem estas aloga kaj povas ĉe la adeptoj ekveki entuziasmon kaj volon ion oferi por la disvastigo de la ideo. Estas ankaŭ necese ke inter la adeptoj troviĝas praktikaj personoj, kiuj havas la povon kolekti la samideanojn en firman kadron kaj konduki ilian laboron, tiel ke ĝi donas rezultatojn observatajn de la publiko kaj de la aŭtoritatoj.

Por la sveda esperantomovado Redaktoro Halldor de post sia eniro en la movadon ĉe la Gotenburga kongreso 1918 ĝis lia eksigo de la prezidanteco de la Eldona Societo Esperanto 1941 estis tiu praktika kondukanto, kiun ĉion ordigis kaj organizis. Dum 23 jaroj li estis la firma punkto, ĉirkaŭ kiu ĉio moviĝis. Kiun aspekton la sveda esperantomovado havus, se Halldor ne estus preninta sur siajn junajn kaj fortajn ŝultrojn la taskon antaŭenpuŝi esperanton en Svedujo ni ne povas imagi. Kiam li komencis, ni havis nur kelkajn lernolibrojn sed nek necesajn vortarojn nek legolibrojn aŭ literaturon. Dum lia 23-jara agado kiel kondukanto kaj prezidanto de la Eldona Societo Esperanto li donis al la sveda esperantistaro:

125.000	ekz. de la "Nyckel till Esperanto" (ŝlosilo),
134.000	„ „ diversaj lernolibroj,
42.000	„ „ „ vortaroj,
30.000	„ „ „ tradukaĵoj el la sveda literaturo kaj
8.000	„ „ „ originalaj verkoj.

356.000 ekz. entute de por la movado necesaj eldonaĵoj, krom nekalkulebla nombro da propagandaj broŝuroj, pamfletoj ktp. La vendvaloro atingas la respektindan sumon de ĉirkaŭ kr. 450.000.

Flanke de sia posteno kiel komercgvidanto de ESE li ankaŭ dum longaj tempoj havis ĉefajn funkciojn de la cetera movado. Li estis sekretario de Sveda Esperanto Federacio kaj samtempe ankaŭ redaktoro de la gazeto La Espero dum la jaroj 1921—1927. Li iniciatis kaj organizis la gazetan propagandon 1922, la propagandan fondon 1925 kaj la perkorespondan kurson en sama jaro. Ankaŭ li estis estrarano de la Sveda Esperanto-Instituto kaj vigle partoprenis en la organizado de la kursoj de la eksterlandaj instruistoj. Nenia flanko de la movado estis por li fremda. Lia ordiga kaj organiza mano alestis ĉiam kaj ĉie. Sub lia konduko nia movado ankaŭ kreskis kaj floris kaj atingis neatenditajn rezultatojn. Esperanto estis konata kaj respektata. Ni povas kalkuli ke dum lia tempo ĉirkaŭ 45.000 personoj studis la perkorespondan kurson.

Kiam ni pripensas ke ĉian tiun-ĉi laboron li faris

Eva Julin 60-jara 21 sept.

Kiam en 1938 la ĝistiama redaktoro de Sveda Esperanto-Gazeto petis pri eksigo de la redaktoreco de tiu gazeto, ne estis facile tuj trovi posteulon por tiu ofico, kiu postulas ne nur vivan intereson por la movado kaj sufiĉan scion pri ĝia organizo sed ĉefe multan laboron. Tiam oni trovis s-inon Eva Julin. Estante tre modesta, ŝi ĉiam retenis sin al la funo, kvankam ŝi kun vigla intereso partoprenis en la ĝenerala poresperanta laboro. Nun ŝi ricevis alian taskon — la redaktadon de la gazeto oni metis en ŝiajn manojn, taskon, kiun tre heziteme ŝi akceptis, sed kiun ŝi kun vera energio iris por efektiviĝi. Ke ŝi brave sukcesis, pri tio superflue menciigi al la legantoj, sed kiam nun tamen ni faras tion, la kaŭzo estas, ke ni je ŝia solena tago publike volas manifesti la dankemon de la svedaj esperantistoj pro ŝia ĉiama senlaca laboremo kaj oferemo kaj la simpation al ŝi cetera. Dum tiu tempo, kiam ŝi redaktis nian gazeton, ŝi sukcesis trovi multajn varmajn amikojn — certe tiuj en diversaj manieroj serĉos la jubileulon je la solena tago.

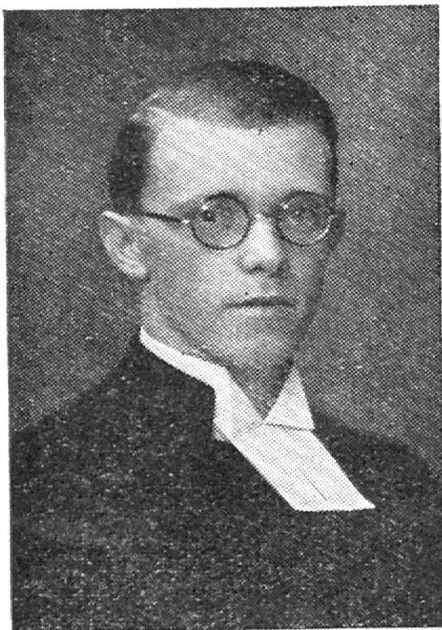
BEn.

flanke de sia ĉiutaga ordinara laboro kiel redaktoro de la ĝardenista gazeto Viola, kaj ke lia organiza talento estas ekspluatata ankaŭ en la ĝardenista fako, i. a. kiel organizanto kaj ĉefo de la Blomsterförmedlingen (Florinterŝanĝo), ni esperantistoj ne devas miri, ke li post 23-jara senlaca laboro bezonas iom da ripozo kaj ankaŭ iom da libertempo por si mem kaj sia familio.

Pro tio ke li nuntempe lasis ĉiujn funkciojn de la esperantomovado la sveda esperantistaro ne rajtas forgesi lin kaj lian valoran, instigan kaj fruktodonan laboron por la praktika utiligo de nia ideo. Tial, kiam s-ro Halldor nun povas solenigi sian 50-an naskiĝtagon, estas por ni bonvena okazo montri al li nian dankemon, dezirante al li ĉian bonon, feliĉon kaj prosperon por li mem, lia familio kaj liaj entreprenoj, same kiel li deziris ĉian bonon por nia movado kaj por ĝi senlace laboris.

A d. L.

"Amanto de floro ne povas esti malbonulo" — diras citaĵo el malnova hungara poemo. Kiam oni pensas pri la fervora kaj zorgema ĝardenisto, senlaca kaj populara redaktoro de la ĝardenista gazeto, pri la gvidanta energio ĉe la granda entrepreno "Blomsterförmedlingen", oni subite kaj preskaŭ senkonscie citas la malnovan poemon. Kaj tute ne tiel, ke oni volas konkludi el la flor-amo de redaktoro Halldor al lia nobleco kaj bonkoreco, sed tiel, ke oni pensas unue pri liaj virtoj kaj aldonas poste: la poeto pravus. La Esperanto-movado rajte fieras pri la

Prediko

de paroĥestro Gunnar Edberg en Ramnakyrikan, Borås, lunde la 25 majo 1942.

En la nomo de Dio, nia ĉiela Patro. AMEN.

En la evangelio laŭ Mateo, en la sepa ĉapitro, la versoj dudekkvar al dudeksep, ni legas ĉi tiujn vortojn de nia Savanto:

Mat. 7: 24—27: Tial ĉiu, kiu aŭdas ĉi tiujn miajn parolojn kaj plenumas ilin, estos komparata al saĝa viro, kiu konstruis sian domon sur roko; kaj falis pluvo, kaj

aparteno de Red. Halldor al la movado. Antaŭ 25 jaroj li aliĝis al la mondlingva movado kaj al ĉiu esperantisto estas konataj tiuj faktoj, sub kiuj giganta laboro, sindona persisto kaj vasta aro da rezultoj sekundigis la kampon por la nova generacio. Jen kelkaj faktoj nur: Inter 1921—27 li redaktis tiun ĉi gazeton, samtempe li estis sekretario de SEF kaj dum la ora periodo de Förlagsföreningen Esperanto, li estis ĝia gvidanto kaj direktanto. Estus malfacile menciigi ĉiun gravan verkon, kiu povas danki sian aperon al tiu ora periodo kaj al la orvalora agado de red. Halldor, sed por ekzemplo ni menciigu la plej bonan grandan nacian vortaron de Esperanto, la "Sveda Antologio"-n, la Esperanto-tradukojn de la lagerlövaj romanoj (Gösta Berling, La ringo de la generalo ktp.), la André-an taglibron kaj la Kamĉatko-libron de Sten Bergman ktp, ktp. Kaj kiam la tumultigo de diversaj taskoj antaŭ unu jaro devigis lin forlasi la estracon de la Eldona Societo, por la sveda Esperantistaro estis simile malfacile diri adiaŭon, kiel verŝajne post longa meditado kaj skrupuloj li forlasis tiun lokon. Ni ĉiuj scias, ke ni povas konsideri kaj prikalkuli la forton kaj fervoron de Henning Halldor, sen tio, ke li havus momente konkretan postenon en nia movado.

La 18-an de septembro redaktoro H. Halldor festos sian 50-an naskiĝtagon. Pli ĝuste ni festos tion. Per ĉiu nia penso, per ĉiu nia gratulo, per amaso de niaj plej koraj bondeziroj.

F. S z.

Provisorisk resplan för ombudsmannen.

Början av sept.: Stockholms region (Södertälje, Strängnäs, Vaxholm, Uppsala o.s.v.).

Mitten av sept.: Småland (Landsbro, Vetlanda, Värnamo o.s.v.; möjligen även Västkusten: Uddevalla m.fl.).

Slutet av sept.: Dalarna.

Början till mitten av okt.: Västmanland, Södermanland (4 okt. Heby, 8 okt. Hallstahammar; vidare besökas Västerås, Eskilstuna, Enköping m. fl.)

Mitten av okt. till jul: Halland, Skåne, Blekinge.

Efter nyåret: Norrland m. fl. platser.

Observera, att planen ännu så länge är provisorisk och att många dagar finnas lediga, i synnerhet i september och första hälften av okt. Ombudsmannen motser tacksamt nya inbjudningar, för att rationellt kunna utnyttja sin tid och praktiskt fördela resekostnaderna. Skriv direkt till T. Morariu, Klostergatan 5, Örebro.

venis inundoj, kaj blovis ventoj, kaj albatis tiun domon, kaj ĝi ne falis; ĉar ĝi estis fondita sur roko. Kaj ĉiu, kiu aŭdas ĉi tiujn miajn parolojn kaj ne plenumas ilin, estos komparata al viro malsaĝa, kiu konstruis sian domon sur la sablo; kaj falis pluvo kaj venis inundoj, kaj blovis ventoj, kaj sin ĵetis sur tiun domon, kaj ĝi falis; kaj granda estis la falo.

Ni vivas en tempoj de la tertremoj. Ĝuste la fundamentoj de la vivo de popoloj kaj nacioj skuigās. Ideoj, kiujn oni opiniis eternaj, estingigās kaj mortas, kaj valoroj, kiujn oni opiniis netuŝeblaj, estas piedpremataj.

Eĉ se estas iom trankvile en nia propra plej proksima ĉirkaŭaĵo, eĉ se ni mem estas en posedo de l' tuta postlasaĵo kaj la vivado ĉi tie iras laŭorde, tamen la terekskuo estas rimarkeblaj ĝis en la propra regiono, kaj en multaj manieroj ni ekprovis la ventegon, kiu nun iras tra la mondo. Tial ankaŭ ĉe ni la demando pri ĝuste la fundamento, sur kiu ni bazas — kaj kiel nacio kaj kiel individuoj — ekhavis specialan kaj gravan aktualecon.

Ni vidis, kiel la mondo, por tiel diri, kuntirigis. Per la mirakloj de la tekniko forigis la distancoj. Inter popoloj kaj rasoj pontoj estis konstruataj. Kaj oni revis pri la homaro kiel unu sola granda familio kun unu koro kaj unu animo. Sed la revo frakasigis. Nenio ŝajnas nun esti pli malebla kaj pli senŝanca ol ĉia laboro, kia estas laboro en la servo de la popolpacigemo kaj popolfratigo. La kristana ideo de la frateco havas en tiu mondo, en kiu ni hodiaŭ vivas, malbonan terkvaliton.

Sed ĉi tiaj tempoj de la tertremoj kaj revolucioj, kiajn ni nun travivas, tamen kunportas tiun profiton, ke ili ankaŭ ekestas tempoj de la kribraĵo kaj provo, kiuj malkovras la veran valoron aŭ senvaloron de diversaj aktualaj tendencoj kaj ideoj. Ne ĉio kontraŭstaras la ventegon. Kie oni marŝis kun plej pompaj honoroj, kun ŝvelparoloj kaj venkofanfaroj, tie oni nun, en la tempo de la vera seriozo, estas disrevigita, senhelpa, senhava. Aliflanke la danĝero kaj la mizero malfermis la okulojn kaj spronis al arda defendo por eblecoj kaj riĉecoj, kies vera valoro kaj grandeco aperis, nur kiam oni preskaŭ perdis ilin. ĉar ne ĉio estis bazita sur la ĝusta, solida fundamento.

De tiaj vidpunktoj devas nun la esperanta movado rigardi sian taskon kaj sub tiaj kondiĉoj devas ĝi plenumi sian faron.

Estas ja konforme al la naturo de l' afero, ke la esperanta movado estas internacia movado. Kaj konforme al la intenco de sia kreinto ĝi ankaŭ ĉiam havis la ideon de la universala frateco, la popolfratigo kaj la paco kiel sian gvidstelon. Sed kun tio estas ankaŭ la aktuala situacio de la esperanta movado klara. La hodiaŭa vojo de la esperantismo estas la vojo de la batalo. Malpli ol iam ĝi trovas malfermitajn pordojn. Malpli ol iam estas memkompreneble al la mondo, ke la esperantismo devas vivi. Sed ĉi tio signifas, ke nun se iam bezonas ĝiaj amikoj kaj probatalantoj tiun sanktan flamon de la raviĝo en siaj koroj, pri kiu la soleno de la pentekosto portas sciigon. Nun estas kaj tasko kaj okazo al ĉiu esperantisto per fidela, persista kaj energia laboro, ĉiu en sia loko, pruvi sian veran amon al tiu ĉi mirinda lingvo, kiu nomigās esperanto, kaj al tiu ĉi movado en la servo de la bono, kiu nomigās la esperanta movado.

Kaj tamen ni devas diri: ne eĉ la plej arda raviĝo estas ĉi tie sufiĉa, kiel ajn necesa ĝi estas. Ĉar la aktualaj cirkonstancoj signifas, je la esperanta movado kiel je multo alia, ke la plej grava demando estas nun la demando ĝuste pri la fundamento, sur kiu ĝi konstruas. Ĉio dependas nun de ĝi. Nur se la fundamento estas la ĝusta, la esperantismo kontraŭstaros la ventegon kaj postvivos. Se ĝi ne konstruas sur ĝusta fundamento, helpas ankaŭ nenio alia, nek raviĝo, propagando, konferencoj nek io alia. Sed se ĝi estas bazita sur la firma fundamento de la garantio, se ĝi estas bazita sur la roko, nenioj tertremoj povos faligi ĝin kaj vanigi ĝian laboraĵon kaj ĝian venontan aktivecon kaj vivon.

Kaj ĉi tio signifas nun alivorte: nur se nia movado kaj ni ĉiuj, kiuj volas marŝi sub la verda standardo de la esperantismo, animigās de la spirito de la vera fratamo, ni povos kontraŭstari kaj ne falos pro la ventegoj de la tempo. Nur se ni mem kun koro kaj vivo subiĝis al tiu potenco de la vero, amo kaj lumo, kiu en nekomparebla kaj nevenkebla maniero formigis ĉe la Majstro de Nazaret, nur tiam ni konstruas sur tiu fundamento, kiun ne-

Esperantos små glädjämnen.

Det var en söndagsmorgon för ett tiotal år sedan. Jag hade just upptäckt att solen sken så vackert från en underbar himmel. Luften var sval och frisk och genom det öppna fönstret trängde försommarens alla betagande dofter in i rummet från markens blomster och blad.

Det lovade med andra ord att bli en härlig dag, och jag började fundera på hur jag skulle använda den.

Då ringde telefonen . . .

Portieren på ett av stadens hotell meddelade mig, att en av dess gäster, en kinesisk professor (Osaki kunna vi ju kalla honom, eftersom jag numera ej minnes hans namn med säkerhet), uttryckt en önskan om att få träffa mig. Jag försökte få litet närmare upplysningar av portieren, men utöver Osakis önskan om ett sammanträffande hade han intet att meddela.

Nå, det var ju inte heller så nödvändigt — jag förstod, att professor Osaki var esperantist.

Dagen lovade att bli än härligare . . .

Lång tid tövade det inte innan jag befann mig på hotellet, och jag blev omedelbart förd till professor Osaki, vilken med en försvarlig hög papper framför sig satt vid sitt skrivbord.

Spontant drogo sig bägges våra mungipor till ett hjärtligt leende, och med ett handslag hälsade vi varandra. Någon ceremoni var ej behövlig, namnen visste vi, vi voro esperantister — vi voro vänner.

— Bonan tagon, amiko (God dag, vän)!

Och så berättade denne österns gulhyade son för mig orsaken till, varför han sökt upp mig, och under det han berättade, kände jag hela den sympati genomströmma mig, som alltid blir följd, när två människor finna varann i ett gemensamt intresse.

— Det är så gott att börja från början, konstaterade han och fortsatte:

Jag är nyutnämnd professor i födoämneslära vid universitetet i Mukden (Mandchuriets gamla huvudstad) och har såsom sådan blivit utsänd på en 2—3 års studieresa för att vid andra länders universitet ta del av dess rön och erfarenheter beträffande mitt ämne.

Först som sist vill jag nämna, att jag, innan jag anträdde denna resa, visserligen hört talas om esperanto men ej varit intresserad av det, då jag, i likhet med så många andra ansåg det vara felriktad energi att lära sig detta språk, det fanns ju andra språk — med engelskan och tyskan samt franskan klarade man sig allestädes.

Från mitt hemland skulle jag fara till Amerika för att via detta land ta vägen över Norge, Sverige, England och efter att ha "gjort" Europa så småningom söka mig

åter till utgångspunkten. När jag vid resans början sade adjö till mina vänner, stack en av dem några små häften i min hand och sade:

— När du tycker du behöver omväxling på den långa sjöresan, så titta litet på det här.

Det blev verkligen så, att jag en dag kom att "titta" på det — mera blev det inte. Det var en minimal nyckel till esperanto och ett par små läroböcker. Utan någon större nyfikenhet bläddrade jag i dem och konstaterade att språket föreföll löjligt lätt och enkelt. Men därvid blev det tillsvidare.

Jag kom till Amerika och mitt arbete började. Mina introduktionspapper öppnade universitetens dörrar för mig, jag blev väl emottagen och kunde redan anteckna för mig värdefulla rön. Men — det var likväl som skulle något fattats i ett fullödigt resultat. Jag kom i kontakt med problemet, som jag skulle studera, och min vetenskapliga blick sade mig, att jag även i någon mån nådde dess kärna. Men jag var ändock på något vis otillfreds.

Så kom jag till San Francisco. Som vanligt blev jag inviterad till samfund och till lärda män inom min vetenskap. Och därunder framlade jag en afton tveksamt mitt problem för en kollega, med vilken jag trivdes gott. Denne hade både orsaken klar för sig och förslag till en lösning.

— Ser du, sade han, det räcker inte med att du tar del bara av dina kollegers erfarenheter angående detta samhällsproblem, du måste komma i kontakt, i direkt sådan, med folket, och med det kollationera vad du på den förstnämnda vägen redan inhämtat. Kan du det, då ska du se att det lossnar för dig. Att nå denna omedelbara kontakt är kanske det svåraste, men — jag tror det vore värt ett försök att ta esperantisterna i din tjänst. Deras internationella organisation spänner världen över, och jag garanterar, att vart du än kommer, kommer du att bli mottagen med öppna armar och lämnas all den hjälp de kunna ge. De komma att öppna dörrarna för dig —

Och, fortsatte prof. Osaki, jag kom att tänka på de små esperantoböckerna, som min vän begåvat mig med. Kanske det ändock låg något i dem. Jag tittade litet närmare på dem. Men ej nog härmed, jag studerade dem, och jag fann inte bara att esperanto var lätt utan också att det verkligen var ett språk och ett gott sådant. Min språkkunskap gjorde att jag tämligen snart vågade mig på att använda det. Och första gången jag så gjorde, fann jag till min glädje, att min vän i San Fransisco hade rätt. Här fann jag den miljö, som blev det komplement, vilket min vetenskapliga mission behövde, jag fann människor, utan vilken min vetenskap var en torr bokstav. Sedan dess har jag när jag kommit till en ny plats alltid i första hand vänt mig till platsens esperantister — de ha hjälpt mig, där mina introduktionspapper ej räckt, de ha öppnat sina hem för mig, de ha fört mig ut bland folket, och det är i mycket tack vare dem jag uppnått de tillfredsställande resultat, som jag verkligen gjort.

— Och, slutade professor Osaki med ett leende, det är därför jag så tidigt denna vackra söndags morgon vågat störa er — jag behöver er hjälp nu — — —

Tror ni icke, att det var med inte bara glädje utan även med tacksamhet över att få och kunna hjälpa, som jag uppfyllde hans begäran? Den leende sommardag, som jag tillbringade tillsammans med den försynte, vänlige kinesiske vetenskapsmannen, räknar jag för övrigt som ett av mina vackraste esperantominnen.

Bernhard Eriksson.

nio en la mondo povas disfaligi. Sed se tiel estas — kaj tiel estas ja, ĉu ne, miaj amikoj — tiam ni povas esti kuraĝanimaĵ, tiam ni kun fido povas daŭrigi nian laboron, certe sciantaĵ, ke tio, kion ni volas kaj por kio ni laboras, ne estas sensenca kaj ne estos sen estonteco. Ĉar tiel diras la Majstro de Nazaret: "Ĉiu, kiu aŭdas miajn parolojn kaj plenumas ilin, estos komparata al saĝa viro, kiu konstruis sian domon sur roko: kaj falis pluvo, kaj venis inundoj, kaj blovis ventoj, kaj albatis tiun domon, kaj ĝi ne falis; ĉar ĝi estis fondita sur roko."

AMEN.

La graco de la Sinjoro Jesuo Kristo kaj la amo de Dio kaj la kuneco de la Sankta Spirito estu kun vi ĉiuj.

Från Förbundet.

ESPERANTO-SEMAJNO 26 sept.—4 okt.

Jam multajn jarojn ni nun en Svedlando komencis la aŭtunan propagand-laboron per speciala "Esperanto-semajno". La intenco estas, ke ĉiu esperantisto dum tiu semajno penadu pli ol kutime agiti kaj varbi adeptojn al nia lingvo.

La ideo pri "Esperanto-semajno" kiel komenco de la aŭtuna stud-sezono estas disvastigita al ĉiuj landaj esperanto-asocioj pere de Internacia Esperanto-Ligo. Multaj landoj imitis nian ideon, kelkaj tre lerte. Plej sisteme kaj rezultriĉe agis la Jugoslava asocio.

Dum la nuna milito la plej granda parto de Eŭropo ne havas eblecon daŭrigi la laboron por Esperanto. Des pli interese estas konstati, ke la esperantistoj en la suda kaj norda Ameriko ĝuste nun kun granda entuziasmo efektivigas la ideon.

Ni do povas atendi, ke iam — kiam finiĝos tiu ĉi milito — ni planos internacian Esperanto-semajnon por la tuta mondo. Ĉar ni svedoj iniciatis la aranĝon, kaj ĉar ni ankoraŭ havas la bonŝancon senĝene labori por Esperanto, estas nia devo teni la ideon pri Esperanto-semajno vivanta. La alilandaj esperantistoj certe kun ĝojo starigos siajn trupojn en niajn vicojn, kiam estos paco! Tial mi opinias grave, ke la svedaj Esperanto-kluboj nun streĉu siajn fortojn por ankaŭ nuntempe prepari indan propagand-semajnon.

La ĉi aŭtuna Esperanto-semajno okazos 27 sept.—4 okt. Ni nun prezentas al vi specimenojn de metodoj, kiujn vi povos uzi:

1. Aranĝu Esperanto-ekspozicion en montra fenestro de iu vendejo. La ekspozicio ne bezonas esti ekstreme pompa, sufiĉas la Esperanto-libroj, broŝuroj, afiŝoj kaj bild-kartoj, kiujn la samideanoj en la klubo posedas.

2. Metu unu aŭ du artikolojn en la lokan gazeton pri Esperanto, pri la Esperanto-semajno, pri la nova jarlibro de IEL, pri via klubo aŭ pri alia temo laŭ via elekto.

3. Vendu tiun ĉi propagandan numeron de la gazeto.

4. Distribuu propagand-foliojn pri la koresponda kurso.

5. Aranĝu publikan festenon aŭ invitu la publikon al solena klub-vespero. Regalu la gastojn per muziko, kanto, parolado kaj eventuale teatraĵo kaj deklamado (en Esperanto kaj sveda lingvoj!). Antaŭ kelkaj jaroj SEF pretigis skribitajn paroladojn pri Esperanto, kaj kelkaj ekzempleroj ankoraŭ estas haveblaj je prezo de 50 öre. Finigu la propagand-vesperon per provleciono, se iu el vi kapablas gvidi tian programpunkton.

6. Anoncu per afiŝoj kaj gazetartikoloj, ke Esperantokursoj komenciĝas en via loko. Akcentu, ke Esperanto, la lingvo de la paco, estas inda je subteno de ĉiu persono, kiu deziras kunhelpi prepari la bazon por pli feliĉa homaro.

Jen kelkaj proponoj. Provu efektiviĝi ilin! Kaj elpensu aliajn taŭgajn metodojn por fari la Esperanto-semajnon bela, interesa kaj rezultriĉa!

E. Malmgren.

BORASKONGRESSSENS FACIT.

är lysande. Även om den bebådade reformen i tidningsfrågan inte då kunde genomföras, ha de välbesökta och intensiva förhandlingarna än en gång under värdiga former skolat förbundets medlemmar i möteskultur, och våra livsfrågor ha på nytt satts under debatt.

En betydande vinst var att årsavgiften nu kan anpassas så att SEF får rimliga medel för verksamheten.

Ett deltagareantal på 143 får anses som styvt, och det är ju endast glädjande att förbundsmötena år från år bli stilfullare och mera besökta. Detta förbundsmöte gav förbundet en nettobehållning på 206:32 kronor! Delvis beror detta resultat på en insamling bland boråsarna för att garantera utgifterna för esperantoguds-

tjänsten, men mest av allt beror det på att kongresskommittén kunde sin sak. Vi tacka än en gång de duktiga boråskamraterna.

FÖRBUNDSMÖTE 1943.

Då Hälsingborgs Esperanto-Sällskap "La Espero" vid förbundsmötet i Borås inbjöd till förbundsmöte i Hälsingborg pingsten 1943, antogs detta enhälligt med tacksamhet. Detta beslut har nu konfirmerats av förbundsstyrelsen.

Salex.

Meddelande från Esperanto-Institutet

Avlagda examina:

Högre examen har avlagts av Henning Halldor i Trollhättan. Lägre examen av Gösta Eskilsson och Einar Carlsson i Sandbäck samt Elsa Norman i Stockholm.

Institutet gratulerar!

Examenstävlingen

mellan klubbarna, omfattande tiden 1 sept. 1941—1 sept. 1942, är avslutad, när denna tidning kommer läsarna tillhanda. Resultatet meddelas i nästa nummer.

Höstens examensprov.

Skrivdag blir söndagen den 25 okt. Anmälan om deltagande skall insändas till institutet senast den 11 okt. De lokala examens-kommittéerna uppmanas härmed att redan nu viktala de esperantister, som kunna anses mogna att ta examen, att göra sig beredda. Behövliga anmälningsblanketter kunna beställas hos institutet.

Esperanta Studservo (Esperantos Studietjänst).

En särskild artikel i detta nummer redogör utförligt för den nya korrespondenskurs, som institutet färdigställt. Översättningstexterna och tillhörande kommentarer äro synnerligen instruktiva och intressanta.

Institutet riktar en maning till landets esperantister att begagna sig av den nya studieform, som här erbjuder sig. Om detta års kurs slår väl ut, kommer fortsättning att följa nästa studieår. Insänd omedelbart Er avgift till Esperanta Studservo!

Studiecirklar

i esperanto och svenska, enligt det förslag som Sven Backlund framställt, kunna erhålla en av institutet utarbetad studieplan mot insändande av 50 öre till institutet. Se vidare artikeln av institutets ordförande i detta nummer!

Sveda Instruista Esperanto-Federacio

(Svenska Lärares Esperanto-Förbund)

Fågelfångaregatan 20
Telefon 14 93 43

Göteborg V
Postgiro 3 14 30

Nia gazeta organo.

La jarkunveno en Borås esprimis sian deziron, ke ni provu aranĝi tiel, ke la Sveda Esperanto-Gazeto iĝu nia organo. Komence, tio ŝajnis nebla, sed nun ni povis interkonsenti je por ni tiel favoraj kondiĉoj, ke ni povas de nun aperigi niajn informojn ĉi tie. Do, la instruistoj bonvolu rigardi en tiu ĉi gazeto pri porinstruistaj aferoj.

La estraro.

DONU PROFITON AL VI MEM KAJ AL S. E. F. PER AĈETO DE KONTORAJ MAŜINOJ DE NIA FIRMO

Ni donas 5% de la neta sumo je vendado al Esperantistoj en Svedlando.

UPPSALA SKRIVMASKINSAFFÄR

G. NORLING

Dragarbrunnsgatan 47 - UPPSALA - Telefon 52 32

CONTINENTAL altkvalitaj skribmaŝinoj

ORIGINAL-ODHNER bonekonataj kalkulmaŝinoj

Duplikatiloj (ankaŭ stencililoj kaj farbo por tiaj)

Kolorrubandoj por skrib-koj kalkulmaŝinoj k.t.p.

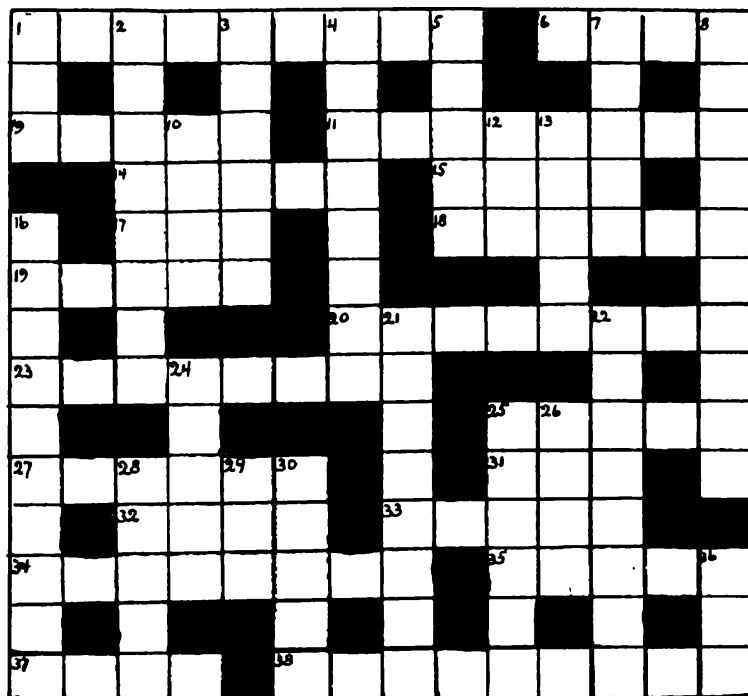
Riparado de kontoraj maŝinoj.

HORIZONTALALE.

1. (r.) Multobligilo.
6. (r.) Sonanta malklare, obtuze, kvazaŭ skrapante.
9. (r.) Artefarita kondukejo por akvo.
11. (r.) Eksteraj formoj de religia aŭ civila solenaĵo, resp. de ĝentileco en neintimaj interrilatoj.
14. Uzi sian fantazion.
15. (r.) Mitologia, astronomia kaj ĥemia radiko.
17. (r.) Ektuŝegi.
18. Tia globo ne havas malplenaĵojn.
19. Granda markrustulo.
20. (r.) Malkonkreta.
23. Pri tia konduto kelkfoje raportas la gazetaro.
25. (r.) Klana protektanto, precipe ĉe indianoj.
27. (r.) Fabela estaĵo.
31. (r.) Narkota substanco.
32. (r.) Malvera opinio, kaŭzita de nescio; malĝusta opinio, malkorektaĵo.
33. (r.) Tegmento; troviĝas ankaŭ en ĝardeno.
34. Tiel Sveda Esperanto-Instituto kontrolas kaj esploras niajn sciojn.
35. (r.) Preni el du aŭ el multaj, pro prefero.
37. Tricifera numeralo.
38. Nelogika aparta vortokonstruo, propra al iu lingvo sed ne al aliaj.

Krucvortenigmo

de M. F-e.

La solvoj devas esti ensenditaj antaŭ la 20a de septembro al la redakcio, Box 698, Stockholm 1. La gajnintoj estos anoncitaj en la oktobra numero. La premioj estas libroj.

VERTIKALE.

1. (r.) Unu -o kverkon ne faligas, diras Zamenhof.
2. Tia homo estas tre sovaĝa kaj danĝera.
3. Disketo el nefermentinta panpasto.
4. (r.) Matematika termino.
5. (r.) Placo en antikva Romo; juĝopova instanco.
7. (r.) Esti tuj mortonta.
8. Vegetaĵo, kies kulturitaj specoj havas grandajn belajn diversformajn kaj diverskolorajn florojn.
10. (r.) Maldolĉa, akra, malmilda.
12. (r.) Tempokalkulo.
13. (r.) Tiu, kiu posedas, ordonas kaj disponas.
16. (r.) Tio, kio logike sekvas el starigita principo.
21. Teoria sinonimo de "ne gravi".
22. (r.) Procedo per kiu oni detruas mikrobojn.
24. Ankaŭ tia ringo povas brili. (Kunmetita vorto.)
25. (r.) Nomo de loko laŭ Stellan Engholm.
26. (r.) Juvelŝtono el siliko.
28. (r.) Suferi pro manko de io necesa, kion oni ne posedas; esti en stato, kiu postulas ion kiel necesan, laŭcelan aŭ utilan.
29. (r.) Paŝi sed ne bone.
30. Sekigi.
36. Trinkaĵo stimula.

Āter ett gott bud till våra läsare.

Uppsala Skrivmaskinsaffär, vars innehavare Gösta Norling är gammal skicklig esperantist samt ledande kraft i lärdomsstaden vid Fyrisån, har som synes av annons här cvan beslutat till vårt förbund avstå 5% av nettot å all försäljning till esperantister. Som firman synes föra branchens ledande märken och i övrigt har ett mycket gott renommé, skulle vi vilja föreslå dem, som ha behov av några kontorsmaskiner, att i första hand anlita vår samideano — det blir ett handtag åt våra strävanden.

FILATELISTER!

Sommaren är nu snart slut och vi börja allmänt att se i våra gömmor efter frimärkssamlingen.

Då vi komma till den utländska delen, så är det nog många av oss, som skaka på huvudet, när luckorna synas. Men det skall väl bli bättre tider en gång igen, så att de internationella bytesförbindelserna kunna återupptagas. Men förbered Eder därför under mellantiden

genom att studera Esperanto, så att Ni äro klara med den saken då byte kan återupptagas. Esperanto är en alldeles utmärkt tolk, då man vill klargöra för en utlänning vad man önskar erhålla från hans land.

Vidare kan vi meddela, att det finns planer på att bilda ett internationellt filatelistförbund inom ramen av Esperantorörelsen. Idén är upptagen av Ungerska Esperantoförbundets filatelistsektion, och Skånes Esperanto Distrikt har bildat en filatelistsektion i vilken alla Sveriges esperantister, som äro intresserade av att samla och byta frimärken hälsas välkomna. Är något annat distrikt intresserat av att bilda en sådan sektion står bytesföreståndaren gärna till tjänst med förslag. Därför väl mött i esperantocirkeln och i filatelistsektionen.

Upplysningar lämnas om filatelistsektionen av

Harry Wall,
Västerlånggatan 4, Eslöv.

Samtidigt ber jag att de medlemmar, som ännu inte insänt urvalshäften, att snarast göra detta så att bytet kan komma igång. Ju flera häften ju mera byte.

Harry Wall.

Esperanto pr Post

— det är Svenska Esperanto-Förbundets korrespondenskurs i Esperanto. Den omfattar 6 lektioner och kostar endast

2: — kronor

I detta pris ingår även rättning av uppgifterna, som göres av skickliga esperantister. — Antalet av dem, som hittills anmält sig till denna kurs är

43978

För dem, som idkat självstudier och vilja ytterligare förkovra sig i språket, eller för dem, som redan genomgått "Esperanto per Post", kurs I, finnes en fortsättningskurs

"Esperanto pr Post" kurs II.

Den omfattar samma antal brev som kurs I och kostar

5: — kronor

Många av våra f. n. skickligaste esperantister ha gått korrespondenskursvägen, och belåtenheten har varit allmän över kursernas goda uppställning och tillfredsställande resultat.

Likvid i frimärken, per postförskott eller per postgiro till

FÖRLAGSFÖRENINGEN ESPERANTO,
Fack 698, Stockholm 1.

"50 jarojn kun Paul Nylén"

är med sina åtskilligt över 100 illustrationer och målade text inte i första hand en personhistorik — det är i än högre grad en den svenska esperantismens historia i korta drag, ett dokument av högsta värde.

I första hand skall åtminstone varje esperantoklubb se till att den har ett ex. av Nylén-boken.

Rekvision:

Till FÖRLAGSFÖRENINGEN ESPERANTO,
Fack 698, Stockholm 1.

Undertecknad rekvirerar härmed:

ex. "50 jarojn kun Paul Nylén"
å 4:— kr. plus omkostnader 0:40 kr.

d:o, bibliofilupplaga
å 12:— kr. plus omkostnader 0.90 kr.

Likvid insändes samtidigt per postgiro nr 578 — får uttagas per postförskott.
(Stryk det som ej önskas!)

Namn:

Adress:

KIU BONVOLUS PRUNTI la januaron numeron de Literatura Mondo el 1933. La gazeto estos baldaŭ resendata. D-ro F. Szilágyi, Postfack 235, Klippan.

Svenska Esperanto-Tidningen La Espero

Organ för Svenska Esperanto-Förbundet

Postadr.: Box 698, Stockholm 1.

Redaktör: Eva Julin, Gps I a, Sthlm.

Ansvarig utgivare: W. Wahlund.

Prenumerationspris: Helt år kr. 3:50. Lösnummer 0:30.
Utkommer en gång i månaden.

Annonspris: 20 öre pr mm. Korrespondensannons: 1:50.

Expedition: Förlagsföreningen Esperanto, Sveavägen 98,
Stockholm. Tel. 31 65 01. Postgiro 578.

SVENSKA ESPERANTO-FÖRBUNDET (Sveda Esperanto-Federacio), Tegelbacken, Stockholm C.
Tel. 20 00 43. Postgiro 20 12.

Avgiften i SEF: Enskilda medlemmar erlägga 5:— kr. pr år och erhålla tidningen gratis.

Klubbar erlägga för varje medlem 35 öre pr kvartal. Varje ansluten klubb erhåller ett exemplar av tidningen gratis.

FÖRLAGSFÖRENINGEN ESPERANTO u. p. a., postadress: Box 698, Stockholm. (Expedition: Sveavägen 98.) Tel. 31 65 01. (Förlagschefen: 10 53 27). Postgiro: 578. (Böcker, tidningar, korrespondenskurser o.s.v.).

SVENSKA ESPERANTO-INSTITUTET, Tegelbacken, Stockholm. Postgiro 5 15 11.

INTERNACIA ESPERANTO LIGO — IEL (Sveda Teritorio): Ĉefdelegito Karl Wästfelt, Cedergrensvägen 27, Stockholm 32. Poŝtĉeka konto 15 12 88. Kotizoj: Membro kun jarlibro kr. 3:—; Membro-Abonanto 8:—; Membro-Subtenanto 20:—; Patrono 80:—.

En oundärlig hjälpreda för nybörjaren:

Svensk-Esperantisk Parlör

Av R. Pehrsson. Pris 75 öre.

Innehåller en riklig mängd uttryck från det dagliga livets alla områden, från de vanliga hälsningsorden, allmänna talesätt och fraser på gata, i affärer och hotell, till bordets alla rätter o.s.v.

Denna parlör underlättar arbetet i hög grad för den nyblivne esperantisten när han vill börja använda sig av sina kunskaper och underlättar avsevärt ordens inlärande.

Förlagsföreningen Esperanto, Fack 698, Sthlm 1.

K ö p e s :

GRAMMOFONKURS I ESPERANTO (alla skivorna).
MASINFAKA VORTARO.

Svar med pris till Förlagsföreningen Esperanto, Fack 698, Stockholm 1.

DEZIRAS KORESPONDI:

S-ro Bojdar Nikolov, ul. "Kademlia" 5, Sofia, Bulgarijo, 20-jara gimnaziano, deziras korespondi kaj interŝangi poŝtmarkojn kaj gazetojn.

F-ino Enid E. Duthie, 16 Newlands Crescent, Aberdeen, Skotlando, deziras korespondi kun sveda esperantisto ĉ. 40-jara.

Grupo de svedaj esperantistoj deziras korespondi kun samideanoj en Francujo, Portugalujo kaj Turkujo. Respondu al: Victor Janheim, Trollebo 5, Hallstahammar, Svedujo.

